

32004R2237

31.12.2004

JURNALUL OFICIAL AL UNIUNII EUROPENE

L 393/1

**REGULAMENTUL (CE) NR. 2237/2004 AL COMISIEI
din 29 decembrie 2004**

de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1725/2003 de adoptare a anumitor standarde internaționale de contabilitate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului, cu privire la IAS nr. 32 și IFRIC 1

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 iulie 2002 privind aplicarea standardelor internaționale de contabilitate ⁽¹⁾, în special articolul 3 alineatul (1),

întrucât:

- (1) Anumite standarde internaționale și interpretări existente la 1 septembrie au fost adoptate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1725/2003 ⁽²⁾.
- (2) La 17 decembrie 2003, Consiliul pentru standarde internaționale de contabilitate (IASB) a publicat Standardul internațional de contabilitate (IAS) 32 *Instrumente financiare: prezentare și descriere* în cadrul inițiativei IASB de îmbunătățire a celor 15 standarde astfel încât acestea să poată fi utilizate de întreprinderile care adoptă pentru prima dată IAS-uri în 2005. La revizuirea IAS 32, IASB nu a analizat din nou abordările fundamentale cuprinse în acest standard. IAS 32 stabilește principii de bază pentru clasificarea instrumentelor ca pasive sau capitaluri proprii. Pentru a stabili dacă este necesar ca instrumentele se clasifice drept pasive sau capitaluri proprii, o entitate are obligația de a ține seama de toate clauzele din contractul respectiv.
- (3) În urma discuțiilor bilaterale cu reprezentanți ai sectorului cooperatist și la cererea Comisiei, IASB a invitat Comitetul pentru interpretarea standardelor internaționale de raportare financiară (IFRIC) să elaboreze o interpretare pentru a facilita aplicarea IAS 32 revizuit. O interpretare în formă finală a fost publicată la 25 noiembrie 2004, respectiv

IFRIC 2 *Acțiunile asociaților din entitățile cooperatiste și instrumente similare*. Data aplicării acestei interpretări este aceeași ca și data aplicării IAS 32. Comisia Europeană examinează IFRIC 2 cât mai curând posibil în 2005, în vederea adoptării.

- (4) La 27 mai 2004, IASB a publicat interpretarea IFRIC 1 *Modificări ale pasivelor existente din lichidare, restaurare și de natură similară*. Această interpretare se referă la modul de contabilizare a modificărilor pasivelor existente din lichidare, restaurare și de natură similară care intră în domeniul de aplicare a IAS 16 *Imobilizări corporale* și care sunt recunoscute ca provizioane în conformitate cu IAS 37 *Provizioane, pasive contingente și active contingente*.
- (5) În urma consultării cu experții tehnici în domeniu, s-a confirmat că IAS 32 *Instrumente financiare: prezentare și descriere* și interpretarea IFRIC 1 *Modificări ale pasivelor existente din lichidare, restaurare și de natură similară* îndeplinesc criteriile tehnice de adoptare prevăzute în articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1606/2002, în special cerința de a servi binelui public european.
- (6) Regulamentul (CE) nr. 1725/2003 se modifică în consecință.
- (7) Măsurile prevăzute în prezentul regulament sunt în conformitate cu avizul Comitetului de reglementare pentru contabilitate,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Anexa la Regulamentul (CE) nr. 1725/2003 se modifică după cum urmează:

1. se inserează textul Standardului internațional de contabilitate (IAS) 32 *Instrumente financiare: prezentare și descriere* prevăzut în anexa la prezentul regulament;

⁽¹⁾ JO L 243, 11.9.2002, p. 1.

⁽²⁾ JO L 261, 13.10.2003, p. 1, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 2236/2004 (JO L 392, 31.12.2004, p. 1).

2. se inserează textul interpretării IFRIC 1 *Modificări ale pasivelor existente din lichidare, restaurare și de natură similară* prevăzut în anexa la prezentul regulament.

Articolul 2

Prezentul regulamentul intră în vigoare în a treia zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 1 ianuarie 2005.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 29 decembrie 2004.

Pentru Comisie
Charlie McCREEVY
Membru al Comisiei

ANEXĂ

STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ

IAS 32	<i>Instrumente financiare: prezentare și descriere</i>
IFRIC 1	<i>Modificări ale pasivelor existente din lichidare, restaurare și de natură similară</i>

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE CONTABILITATE 32

Instrumente financiare: prezentare și descriere

CUPRINS	Puncte
Obiectiv	1-3
Domeniul de aplicare	4-10
Definiții	11-14
Prezentare	15-50
Pasive și capitaluri proprii	15-27
Fără obligație contractuală de a plăti în numerar sau printr-un alt activ financiar [punctul 16 litera (a)]	17-20
Decontarea în propriile instrumente de capitaluri proprii ale entității [punctul 16 litera (b)]	21-24
Provizioane pentru decontări contingente	25
Opțiuni de decontare	26-27
Instrumente financiare compuse	28-32
Acțiuni proprii	33-34
Dobânzi, dividende, pierderi și câștiguri	35-41
Compensarea unui activ financiar și a unui pasiv financiar	42-50
Prezentarea informațiilor	51-95
Formatul, localizarea și clasificarea instrumentelor financiare	53-55
Politicile de gestionare a riscului și activități de acoperire împotriva riscului	56-59
Clauze, condiții și politici contabile	60-66
Riscul ratei dobânzii	67-75
Riscul de credit	76-85
Valoarea justă	86-93
Alte prezentări de informații	94-94
Derecunoaștere	94
Instrument de garantare	94
Instrumente financiare compuse cu derivate multiple încorporate	94
Active și pasive financiare la valoare justă prin contul de profit și pierderi	94
Reclasificare	94
Contul de profit și pierdere și capitalurile proprii	94
Depreciere	94
Neîndeplinirea și nerespectarea obligațiilor	94
Data intrării în vigoare	96-97
Retragerea altor prevederi	98-100

IAS 32

Prezentul standard revizuit anulează și înlocuiește IAS 32 (revizuit 2000) *Instrumente financiare: prezentare și descriere* și se aplică anual începând cu 1 ianuarie 2005 sau ulterior acestei date. Este permisă aplicarea anticipată.

OBIECTIV

1. Obiectivul prezentului standard este de a sprijini utilizatorii situațiilor financiare în înțelegerea semnificației pe care instrumentele financiare o au pentru situația financiară, rezultatele și fluxurile de trezorerie ale unei entități.
2. Standardul conține anumite cerințe pentru prezentarea instrumentelor financiare și identifică informațiile care se prezintă cu privire la acestea. Cerințele de prezentare se aplică pentru clasificarea instrumentelor financiare, din perspectiva emitentului, în active financiare, pasive financiare și instrumente de capitaluri proprii; clasificarea dobânzilor, dividendelor, pierderilor și câștigurilor aferente acestora, precum și circumstanțele în care activele financiare și pasivele financiare pot fi compensate. Standardul cere prezentarea informațiilor despre factorii care afectează valoarea, momentul și gradul de certitudine ale fluxurilor viitoare de trezorerie ale unei entități asociate instrumentelor financiare, precum și politicile contabile aplicate acestor instrumente. De asemenea, standardul cere prezentarea informațiilor despre natura și amploarea folosirii instrumentelor financiare de către o entitate, scopurile cărora le servesc, riscurile asociate lor și strategiile conducerii pentru controlarea acestor riscuri.
3. Principiile din prezentul standard completează principiile de recunoaștere și evaluare a activelor și pasivelor financiare din IAS 39 *Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare*.

DOMENIU DE APLICARE

4. **Prezentul standard se aplică de toate entitățile la prezentarea și evidențierea informațiilor despre toate tipurile de instrumente financiare, altele decât:**
 - (a) *acele interese în filiale, entități asociate și asocieri în participațiune contabilizate în conformitate cu IAS 27 Situații financiare consolidate și individuale, IAS 28 Investiții în entități asociate sau IAS 31 Interese în asocierile în participațiune. Totuși, entitățile aplică prezentul standard unei participații într-o filială, entitate asociată sau asocieri în participațiune care, în conformitate cu IAS 27, IAS 28 sau IAS 31, este contabilizată în conformitate cu IAS 39 Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare. În aceste cazuri, entitățile aplică cerințele de prezentare a informațiilor din IAS 27, IAS 28 și IAS 31 în plus față de cele din prezentul standard. De asemenea, entitățile aplică prezentul standard tuturor instrumentelor financiare derivate pe participații în filiale, entități asociate și asocieri în participațiune;*
 - (b) *drepturile și obligațiile angajatorilor conform planurilor de beneficii pentru angajați, la care se aplică IAS 19 Beneficiile angajaților;*
 - (c) *drepturile și obligațiile care decurg din contractele de asigurări. Totuși, entitățile aplică prezentul standard unui instrument financiar care ia forma unui contract de asigurare (sau reasigurare) în conformitate cu punctul 6, dar care implică, în principal, transferul riscurilor financiare prevăzute la punctul 52. De asemenea, entitățile aplică prezentul standard derivatelor înglobate în contractele de asigurări (a se vedea punctele 10-13 din IAS 39);*

- (d) *contractele de contraprestații contingente într-o combinație de întreprinderi (a se vedea punctele 65-67 din IAS 22 Combinații de întreprinderi). Această excepție se aplică numai dobânditorului;*
- (e) *contractele care prevăd o plată bazată pe variabile climatice, geografice sau alte variabile fizice (a se vedea punctul AG1 din IAS 39). Totuși, prezentul standard se aplică și altor tipuri de derivate înglobate în astfel de contracte (de exemplu, în cazul în care un swap pe rata dobânzii este condiționat de o variabilă climatică precum gradele-zile pentru încălzire, elementul de swap pe rata dobânzii este un derivat înglobat care intră în domeniul de aplicare a prezentului standard – a se vedea punctele 10-13 din IAS 39).*
5. Prezentul standard se aplică instrumentelor financiare recunoscute și nerecunoscute. Instrumentele financiare recunoscute cuprind instrumentele de capitaluri proprii emise de entitate și activele financiare și pasivele financiare care intră în domeniul de aplicare a IAS 39. Instrumentele financiare nerecunoscute cuprind unele instrumente financiare care, deși se află în afara domeniului de aplicare a IAS 39, sunt cuprinse în domeniul de aplicare a prezentului standard (cum sunt unele angajamente de împrumut).
6. În sensul prezentului standard, un contract de asigurare este un contract care îl expune pe asigurator la unele riscuri identificate de pierdere în urma unor evenimente sau circumstanțe care au loc sau sunt descoperite într-o perioadă determinată, care includ decesul (sau, în cazul unei rente, supraviețuirea beneficiarului rentei), boala, handicapul, pagube materiale, daune aduse altor persoane și întreruperea activității. Dispozițiile din prezentul standard se aplică în cazul în care un instrument financiar ia forma unui contract de asigurări, dar care implică în principal transferul de riscuri financiare (a se vedea punctul 52), de exemplu anumite tipuri de contracte de reasigurare financiară și de investiții garantate emise de societăți de asigurare sau de alte entități. Entitățile care au obligații ce decurg din contracte de asigurare sunt încurajate să verifice în ce măsură este oportună aplicarea dispozițiilor din prezentul standard la prezentarea și descrierea de informații privind respectivele obligații.
7. Alte standarde specifice pentru tipuri specifice de instrumente financiare conțin cerințe suplimentare de prezentare și descriere. De exemplu, IAS 17 *Contracte de leasing* și IAS 26 *Contabilizarea și raportarea planurilor de pensii* includ cerințe specifice de prezentare cu privire la leasingul financiar și, respectiv, la investițiile în planurile de pensii. De asemenea, unele cerințe din alte standarde, în special din IAS 30 *Informații prezentate în situațiile financiare ale băncilor și ale instituțiilor financiare similare*, se aplică instrumentelor financiare.
8. ***Prezentul standard se aplică acelor contracte de cumpărare sau vânzare a unui element nefinanciar care poate fi decontat net în numerar sau în alt instrument financiar, prin schimbul de instrumente financiare, ca și cum contractele sunt instrumente financiare, cu excepția contractelor începute și continuate în scopul primirii sau livrării unui element nefinanciar în conformitate cu cerințele de achiziție, vânzare sau utilizare preconizate ale entității.***
9. Există diferite moduri în care un contract de cumpărare sau vânzare a unui element nefinanciar poate fi decontat net în numerar sau în alt instrument financiar, ori prin schimbul de instrumente financiare. Acestea includ:
- (a) atunci când clauzele unui contract permit oricărei părți să îl deconteze net în numerar sau în alt instrument financiar, ori prin schimbul de instrumente financiare;
- (b) atunci când capacitatea de decontare netă în numerar sau în alt instrument financiar, ori prin schimbul de instrumente financiare nu este explicită în clauzele contractuale, dar entitatea are experiență în decontarea netă în numerar, într-un alt instrument financiar sau prin schimbul de instrumente financiare al unor contracte similare (împreună cu partenerul contractual, fie prin începerea unor contracte de compensare, fie prin vânzarea contractului înainte de exercitarea sau compensarea lui);
- (c) atunci când, pentru contracte similare, entitatea are experiența de acceptare a livrării și de vânzare la scurt timp după livrare, în scopul generării unui profit din fluctuațiile prețului pe termen scurt sau a marjei dealerului
- și
- (d) atunci când elementul nefinanciar care face obiectul contractului se poate converti imediat în numerar.

IAS 32

Un contract pentru care se aplică literele (b) sau (c) nu este încheiat în scopul primirii sau livrării unui element nefinanciar în conformitate cu cerințele de achiziție, de vânzare sau de utilizare preconizate ale entității și, în consecință, se află în domeniul de aplicare a prezentului standard. Alte contracte în care se aplică punctul 8 sunt evaluate pentru a se stabili dacă au fost încheiate și continuate pentru a fi deținute în scopul achiziționării sau livrării unui element în conformitate cu cerințele preconizate de achiziție, de vânzare sau de utilizare ale entității și, în consecință, dacă se află în domeniul de aplicare a prezentului standard.

10. Emiterea unei opțiuni de achiziționare sau vânzare a unui element nefinanciar care poate fi decontat net în numerar sau printr-un alt instrument financiar ori prin schimbul cu alte instrumente financiare, în conformitate cu punctul 9 literele (a) sau (d), intră în domeniul de aplicare a prezentului standard. Un astfel de contract nu poate fi încheiat în scopul primirii sau livrării elementului nefinanciar în conformitate cu cerințele de achiziție, vânzare sau utilizare preconizate ale entității.

DEFINIȚII (a se vedea și punctele AG3-AG24)

11. *Următoarele noțiuni sunt folosite în prezentul standard cu înțelesul precizat în continuare:*

Un instrument financiar reprezintă orice contract ce generează simultan un activ financiar pentru o entitate și un pasiv financiar sau un instrument de capitaluri proprii pentru o altă entitate.

Un activ financiar este orice activ care reprezintă:

(a) **numerar;**

(b) **un instrument de capitaluri proprii al unei alte entități;**

(c) **un drept contractual:**

(i) **de a primi numerar sau un alt activ financiar de la o altă entitate**

sau

(ii) **de a schimba active financiare sau pasive financiare cu altă entitate în condiții care sunt potențial favorabile entității**

sau

(d) **un contract care este sau poate fi decontat în propriile instrumente de capitaluri proprii și este:**

(i) **un instrument financiar nederivat pentru care entitatea este sau poate fi obligată să primească un număr variabil al propriilor instrumente de capitaluri proprii**

sau

(ii) **un instrument financiar derivat care este sau poate fi decontat în alt fel decât prin schimbul unei sume fixe de numerar sau al unui alt activ financiar pentru un număr fix din instrumentele de capitaluri proprii ale entității. În acest scop, instrumentele de capitaluri proprii ale entității nu includ instrumente care sunt ele însele contracte pentru primirea sau livrarea propriilor instrumente de capitaluri proprii ale entității.**

Un pasiv financiar este orice pasiv care este:

(a) o obligație contractuală:

(i) de a ceda lichidități sau alt activ financiar unei alte entități

sau

(ii) de a schimba instrumente financiare sau alte pasive financiare cu altă entitate în condiții care sunt potențial nefavorabile pentru entitate

sau

(b) un contract care este sau poate fi decontat în propriile instrumente de capitaluri proprii ale entității și este:

(i) un instrument financiar nederivat pentru care entitatea este sau poate fi obligată să livreze un număr variabil din propriile sale instrumente de capitaluri proprii

sau

(ii) un instrument financiar derivat care este sau poate fi decontat altfel decât prin schimbul unei sume fixe de numerar sau al unui alt activ financiar în schimbul unui număr fix din propriile instrumente de capitaluri proprii ale entității. În acest scop, propriile instrumente de capitaluri proprii ale entității nu includ instrumente care pot fi ele însele contracte pentru primirea sau livrarea viitoare a propriilor instrumente de capitaluri proprii ale entității.

Un instrument de capital propriu este orice contract care certifică existența unui interes rezidual în activele unei entități după deducerea tuturor pasivelor sale.

Valoarea justă este valoarea pentru care un activ este tranzacționat sau un pasiv este decontat, între părți interesate și în cunoștință de cauză, în cazul unei tranzacții realizate în condiții obiective.

12. Următoarele noțiuni sunt definite la punctul 9 din IAS 39 și sunt utilizate în prezentul standard cu înțelesul prevăzut în IAS 39.

- costul amortizat al unui activ financiar sau al unei unui pasiv financiar
- active financiare disponibile pentru vânzare
- derecunoaștere
- instrumente financiare derivate
- metoda ratei efective a dobânzii
- un activ financiar sau un pasiv financiar evaluat la valoarea justă prin contul de profit și pierderi
- angajament ferm
- tranzacție previzionată
- eficiența acoperirii împotriva riscurilor
- element acoperit împotriva riscurilor
- instrument de acoperire împotriva riscurilor
- investiții păstrate până la scadență

IAS 32

- împrumuturi și creanțe
 - cumpărare sau vânzare standard
 - costuri de tranzacționare.
13. În prezentul standard, noțiunile de „contract” și „contractual” se referă la un angajament între două sau mai multe părți cu consecințe economice clare, astfel încât părțile au posibilitatea redusă sau nu au deloc posibilitatea de a le evita, de obicei din cauza faptului că angajamentul are putere executorie. Contractele și, prin urmare, instrumentele financiare pot lua diverse forme și nu este necesar să fie sub formă scrisă.
14. În prezentul standard, noțiunea de „entitate” cuprinde persoanele fizice, parteneriatele, organismele încorporate, trusturile și agențiile guvernamentale.

PREZENTARE

Pasive și capitaluri proprii (a se vedea și punctele AG25-AG29)

15. ***Emitentul unui instrument financiar clasifică instrumentul sau părțile componente ale acestuia la recunoașterea inițială ca un pasiv financiar, un activ financiar sau un instrument de capitaluri proprii, în conformitate cu fondul angajamentului contractual și cu definițiile pasivului financiar, activului financiar și instrumentului de capital propriu.***
16. Atunci când un emitent aplică definițiile de la punctul 11 pentru a stabili dacă un instrument financiar este un instrument de capital propriu și nu un pasiv financiar, instrumentul este un instrument de capital propriu dacă și numai dacă sunt îndeplinite ambele condiții de la literale (a) și (b) prezentate în continuare.
- (a) Instrumentul nu include nici o obligație contractuală:
- (i) de a ceda numerar sau alt activ financiar către o altă entitate
- sau
- (ii) de a schimba active financiare sau unui pasiv financiar cu altă entitate în condiții potențial nefavorabile pentru emitent.
- (b) În cazul în care instrumentul este sau poate fi decontat în propriile instrumente de capitaluri proprii ale emitentului, acesta este:
- (i) un instrument financiar nederivat care nu include nici o obligație contractuală pentru emitent de a plăti un număr variabil din propriile instrumente de capitaluri proprii ale entității
- sau
- (ii) un instrument financiar derivat care este decontat numai printr-un emitent care schimbă o sumă fixă de numerar sau un alt activ financiar pentru un număr fix din propriile sale instrumente de capitaluri proprii. În acest scop, propriile instrumente de capitaluri proprii ale emitentului nu includ instrumente care sunt contracte pentru primirea sau livrarea viitoare a propriilor instrumente de capitaluri proprii ale emitentului.

O obligație contractuală, inclusiv una care decurge dintr-un instrument financiar derivat care va avea sau care poate avea ca rezultat primirea sau livrarea propriilor instrumente de capitaluri proprii ale emitentului, dar care nu îndeplinește condițiile de la literale (a) și (b) menționate anterior, nu este un instrument de capitaluri proprii.

Fără obligație contractuală de a plăti în numerar sau printr-un alt activ financiar [punctul 16 litera (a)]

17. Cea mai importantă pentru diferențierea unui pasiv financiar de un instrument de capitaluri proprii este existența unei obligații contractuale pentru una dintre părți (emitentul) de a ceda fie numerar, fie un activ financiar celeilalte părți (deținătorul) sau de a schimba active financiare sau pasive financiare cu deținătorul în condiții potențial nefavorabile pentru emitent. Deși deținătorul unui instrument de capitaluri proprii este îndreptățit să primească o parte proporțională din dividende sau alte repartizări din capitalurile proprii, emitentul nu are obligația contractuală de a face astfel de repartizări, deoarece nu i se poate cere să plătească numerar sau un alt activ financiar către o altă entitate.
18. Fondul unui instrument financiar, mai degrabă decât forma sa juridică, este acela care influențează clasificarea sa în bilanțul entității. Fondul și forma juridică sunt uniforme în mod obișnuit, dar nu întotdeauna. Unele instrumente financiare iau forma juridică a capitalurilor proprii, dar sunt pasive în fond, iar altele pot combina aceste caracteristici asociate instrumentelor de capitaluri proprii cu cele asociate pasivelor financiare. De exemplu:
 - (a) o acțiune preferențială care are o clauză de răscumpărare obligatorie de către emitent, în schimbul unei sume fixe sau determinabile la o dată fixă sau determinabile în viitor, sau care dă dreptul deținătorului de a cere emitentului să răscumpere instrumentul la sau după o anumită dată pentru o sumă fixă sau determinabilă, este un pasiv financiar;
 - (b) un instrument financiar care dă deținătorului dreptul de a-1 revinde emitentului în schimbul numerarului sau al unui alt activ financiar (un „instrument care poate fi lichidat înainte de scadență”) este un pasiv financiar. Acest lucru are loc chiar în cazul în care suma în numerar sau alte active financiare este (sunt) determinată(e) pe baza unui indice sau a unui alt element care poate crește sau descrește sau atunci când forma legală a instrumentului care poate fi lichidat înainte de scadență dă deținătorului dreptul la un interes rezidual în activele altui emitent. Existența unei opțiuni a deținătorului de a revinde emitentului instrumentul respectiv în schimbul numerarului sau al unui alt activ financiar înseamnă că instrumentul care se lichidează înainte de scadență respectă definiția unui pasiv financiar. De exemplu, fondurile mutuale deschise, fondurile de investiții, parteneriatele și unele entități cooperatiste oferă deținătorilor sau membrilor lor dreptul de a înapoia interesul lor emitentului oricând în schimbul unei sume egale cu partea proporțională din valoarea activului emitentului. Totuși, clasificarea ca pasiv financiar nu exclude utilizarea descrierilor ca „valoarea netă a activului atribuibil deținătorilor” și „modificarea valorilor activului net atribuibil deținătorilor” în situațiile financiare ale unei entități care nu are capitaluri proprii vărsate (cum sunt unele fonduri mutuale și fonduri de investiții, a se vedea exemplul ilustrativ 7) sau utilizarea prezentării suplimentare pentru a arăta că interesele totale ale membrilor cuprind elemente cum sunt rezervele care sunt conforme definiției capitalurilor proprii, precum și instrumente care pot fi lichidate înainte de scadență ce nu sunt conforme acestei definiții (a se vedea exemplul ilustrativ 8).
19. În cazul în care o entitate are dreptul necondiționat de a evita cedarea de numerar sau a altui activ financiar pentru decontarea unei obligații contractuale, obligația respectă definiția pasivului financiar. De exemplu:
 - (a) o restricționare a capacității unei entități de a respecta o obligație contractuală, cum este lipsa accesului la valută sau nevoia de a obține aprobarea de plată de la o autoritate de reglementare, nu neagă obligația contractuală a entității sau dreptul contractual al deținătorului conform instrumentului;
 - (b) o obligație contractuală care este condiționată de exercitarea dreptului de răscumpărare al partenerului este un pasiv financiar, deoarece entitatea nu are dreptul necondiționat de a evita cedarea de numerar sau a unui alt activ financiar.
20. Un instrument financiar care nu stabilește în mod explicit o obligație contractuală de a livra numerar sau un alt activ financiar poate stabili o obligație indirect, prin termenii și condițiile sale. De exemplu:
 - (a) un instrument financiar poate conține o obligație nefinanciară care se decontează dacă și numai dacă entitatea nu face repartizările sau nu răscumpără instrumentul. În cazul în care entitatea poate evita transferul de numerar sau al unui alt activ financiar numai prin decontarea obligației nefinanciare, instrumentul financiar este un pasiv financiar;

IAS 32

(b) un instrument financiar este un pasiv financiar în cazul în care stabilește că, la decontare, entitatea livrează:

(i) fie numerar sau un alt activ financiar,

fie

(ii) propriile sale acțiuni, a căror valoare este determinată astfel încât să depășească în mod substanțial valoarea numerarului sau a unui alt activ financiar.

Deși entitatea nu are o obligație contractuală explicită de a livra numerar sau un alt activ financiar, valoarea alternativă de decontare prin acțiuni este de asemenea natură încât entitatea o decontează prin cedarea de numerar. În orice caz, deținătorului i s-a garantat în fond primirea unei valori care să fie cel puțin egală cu opțiunea de decontare prin cedarea de numerar (a se vedea punctul 21).

Decontarea în propriile instrumente de capitaluri proprii ale entității [punctul 16 litera (b)]

21. Un contract nu este un instrument de capitaluri proprii numai pentru că poate avea ca rezultat primirea sau livrarea propriilor instrumente de capitaluri proprii ale entității. O entitate poate avea un drept contractual sau o obligație contractuală de a primi sau livra un număr din propriile acțiuni sau alte instrumente de capitaluri proprii care variază astfel încât valoarea justă a propriilor instrumente de capitaluri proprii ale entității care se primesc sau care se livrează să fie egală cu valoarea dreptului contractual sau cu o obligație contractuală. Un astfel de drept contractual sau o astfel de obligație contractuală se poate referi la o sumă fixă sau la o valoare care fluctuează parțial sau total ca răspuns la modificările unei variabile, alta decât prețul pieței pentru propriile instrumente de capitaluri proprii ale entității (de exemplu, rata unei dobânzi, prețul unei mărfi sau prețul unui instrument financiar). Două exemple sunt (a) un contract de a livra instrumente de capitaluri proprii ale entității, egale ca valoare cu 100 u.m. (*), și (b) un contract de a livra instrumente de capitaluri proprii ale entității egale ca valoare cu valoarea a 100 uncii de aur. Un astfel de contract este un pasiv financiar a entității, chiar în cazul în care entitatea are obligația sau posibilitatea de a o deconta plățind prin propriile instrumente de capitaluri proprii. Acesta nu este un instrument de capitaluri proprii, deoarece entitatea utilizează un număr variabil din propriile instrumente de capitaluri proprii ca un mod de decontare a contractului. În consecință, contractul nu evidențiază un interes rezidual în activele entității după deducerea tuturor pasivelor sale.
22. Un contract care este decontat de entitate (primind sau) livrând un număr fix din propriile sale instrumente de capitaluri proprii în schimbul unei sume fixe în numerar sau al unui alt activ financiar este un instrument de capitaluri proprii. De exemplu, o opțiune pe acțiuni emisă care dă partenerului dreptul de a cumpăra un număr fix din acțiunile entității pentru un preț fix sau pentru o sumă fixă declarată a împrumutului unei obligațiuni este un instrument de capitaluri proprii. Modificările valorii juste a unui contract care rezultă din variațiile ratei dobânzii de pe piață care nu afectează suma de numerar sau alte active financiare de cedat sau de primit ori numărul de instrumente de capitaluri proprii care urmează a fi primite sau livrate, la decontarea contractului, nu împiedică contractul să fie un instrument de capitaluri proprii. Orice recompense primite (cum este prima primită pentru o opțiune emisă sau un warrant pe propriile acțiuni ale entității) se adaugă direct la capitalurile proprii. Orice recompense plătite (cum este prima plătită pentru o opțiune cumpărată) sunt deduse direct din capitalurile proprii. Modificările valorii juste a unui instrument de capitaluri proprii nu sunt recunoscute în situațiile financiare.
23. Un contract care conține o obligație pentru o entitate de a cumpăra propriile sale instrumente de capitaluri proprii în schimbul numerarului sau al altui activ financiar generează un pasiv financiar pentru valoarea actualizată a sumei plătite (de exemplu, pentru valoarea actualizată a prețului de răscumpărare la termen, prețul de exercițiu al opțiunii sau o altă valoare de răscumpărare). Așa se întâmplă în cazul în care contractul însuși este un instrument de capitaluri proprii. Un exemplu îl constituie obligația entității, conform unui contract la termen, de a cumpăra propriile instrumente de capitaluri proprii în schimbul numerarului. Atunci când pasivul financiar este recunoscut inițial în conformitate cu IAS 39, valoarea sa justă (valoarea actualizată a valorii de răscumpărare) este reclasificat din capitaluri proprii. În consecință, pasivul financiar este evaluat în conformitate cu IAS 39. În cazul în care respectivul contract expiră fără livrare, valoarea contabilă a pasivului financiar este reclasificată la capitaluri proprii. Obligația contractuală a unei entități de a achiziționa propriile sale instrumente de capitaluri proprii generează un pasiv financiar pentru valoarea actualizată a valorii de răscumpărare, chiar în cazul în care obligația de cumpărare este condiționată de partenerul care își exercită dreptul de răscumpărare (de exemplu, o opțiune de vânzare emisă care dă dreptul partenerului de a vinde instrumentele de capitaluri proprii ale entității, către entitate, pentru un preț fix).

(*) În prezentul standard, valorile monetare sunt numite „unități monetare” (u.m.).

24. Un contract care este decontat de entitatea care primește sau care livrează un număr fix din propriile sale instrumente de capitaluri proprii în schimbul unei sume variabile de lichidități sau în schimbul unui alt activ financiar este un activ financiar sau un pasiv financiar. Un exemplu îl constituie contractul entității de a vinde 100 din propriile sale instrumente de capitaluri proprii în schimbul unei sume în numerar egale cu valoarea a 100 de uncii de aur.

Provizioane pentru decontări contingente

25. Un instrument financiar poate solicita entității să plătească prin cedarea de numerar sau printr-un alt activ financiar sau să-1 deconteze astfel încât să constituie un pasiv financiar, în eventualitatea apariției sau absenței unor evenimente viitoare incerte (sau ca rezultat al unor circumstanțe incerte) care nu sunt controlate nici de emitent, nici de deținătorul instrumentului, cum este o modificare a indicelui bursei de valori, indicelui prețului de consum, ratei dobânzii sau cerințelor fiscale sau a veniturilor viitoare din activitățile curente ale emitentului, venitulului net sau ratei de îndatorare a capitalului. Emitentul unui astfel de instrument nu are dreptul necondiționat de a evita cedarea de numerar sau a altui activ financiar (sau să îl deconteze astfel încât acesta să reprezinte un pasiv financiar). Prin urmare, acesta reprezintă un pasiv financiar a emitentului, cu următoarele excepții:
- (a) în cazul în care partea din clauza de decontare contingentă care poate solicita decontarea cu ajutorul numerarului sau printr-un alt activ financiar (sau astfel încât să devină un pasiv financiar) nu este autentică
- sau
- (b) în cazul în care emitentului i se poate cere să deconteze o obligație cu ajutorul numerarului sau printr-un alt activ financiar (sau să deconteze astfel încât să devină un pasiv financiar) numai în eventualitatea lichidării emitentului.

Opțiuni de decontare

26. **Atunci când un instrument financiar derivat oferă unei părți posibilitatea de alegere a decontării (de exemplu, emitentul sau deținătorul poate alege decontarea netă cu numerar sau prin schimbul de acțiuni cu numerar), acesta nu este un activ financiar sau un pasiv financiar, cu excepția situației în care toate alternativele de decontare are drept rezultat faptul că acesta este un instrument de capitaluri proprii.**
27. Un exemplu de instrument financiar derivat cu o opțiune de decontare care este un pasiv financiar este o opțiune pe acțiuni pe care emitentul se poate decide să o deconteze net cu numerar sau prin schimbul propriilor sale acțiuni cu numerar. În mod similar, unele contracte de cumpărare sau vânzare a unui element nefinanciar în schimbul propriilor instrumente de capitaluri proprii ale entității intră în domeniul de aplicare a prezentului standard din cauză că se decontează fie prin livrarea unui element nefinanciar, fie net cu numerar sau printr-un alt activ financiar (a se vedea punctele 8-10). Astfel de contracte sunt active financiare sau pasive financiare, și nu instrumente de capitaluri proprii.

Instrumente financiare compuse (a se vedea și punctele AG30-AG35 și exemplele ilustrative 9-12)

28. **Emitentul unui instrument financiar nederivat evaluează termenii instrumentului financiar la determinarea în cazul în care acesta conține atât o datorie, cât și o componentă a capitalurilor proprii. Astfel de componente se clasifică separat ca pasive financiare, active financiare sau instrumente de capitaluri proprii, în conformitate cu punctul 15.**
29. O entitate recunoaște separat componentele unui instrument financiar care (a) creează un pasiv financiar al entității și (b) conferă o opțiune deținătorului instrumentului să-1 convertească într-un instrument de capitaluri proprii al entității. De exemplu, o obligațiune sau un instrument similar convertibil de către deținător într-un număr fix de acțiuni ordinare ale entității este un instrument financiar compus. Din perspectiva entității, un astfel de instrument cuprinde două componente: un pasiv financiar (un angajament contractual de a ceda numerar sau un alt activ financiar) și un instrument de capitaluri proprii (o opțiune de cumpărare care conferă deținătorului dreptul, pentru o perioadă specificată, să-1 convertească într-un număr fix de acțiuni ordinare ale entității). Efectul economic al emiterii unui astfel de instrument este în mod substanțial același cu cel de emiterie simultană a unui instrument de datorie cu o clauză de decontare anticipată cu warante de cumpărare de acțiuni ordinare sau emiteria unui instrument de datorie cu warante de cumpărare a acțiunilor detașabile. În consecință, în toate cazurile, entitatea prezintă componentele datoriei și capitalurilor proprii separat în bilanț.

IAS 32

30. Clasificarea componentelor de pasive și capitaluri proprii ale unui instrument convertibil nu este revizuită ca urmare a modificării probabilității de exercitare a opțiunii de conversie, chiar atunci când exercitarea opțiunii poate părea avantajoasă din punct de vedere economic pentru unii deținători. Este posibil ca deținătorii să nu acționeze întotdeauna conform așteptărilor, deoarece, de exemplu, consecințele fiscale rezultate din conversie pot fi diferite de la un deținător la altul. Mai mult, probabilitatea conversiei evoluează în decursul timpului. Obligația contractuală a emitentului de a efectua plăți pe viitor rămâne valabilă până când este stinsă prin conversie, la scadența instrumentului sau prin altă tranzacție.
31. IAS 39 se ocupă cu evaluarea activelor financiare și a pasivelor financiare. Instrumentele de capitaluri proprii sunt instrumente care evidențiază un interes rezidual în activele unei entități după deducerea tuturor pasivelor sale. Prin urmare, atunci când valoarea contabilă inițială a unui instrument financiar compus este alocată componentelor de capitaluri proprii și de pasive, componenta de capitaluri proprii este considerată a fi valoarea reziduală după deducerea din valoarea justă a instrumentului ca întreg a valorii separat determinate pentru componenta pasivului. Valoarea oricăror caracteristici ale instrumentelor financiare derivate (cum este o opțiune de cumpărare) înglobată în instrumentul financiar compus, alta decât componenta de capitaluri proprii (cum este opțiunea de conversie în capitaluri proprii), este inclusă în componenta pasivului. Suma valorilor contabile alocate componentelor pasivului și capitalurilor proprii la recunoașterea inițială este întotdeauna egală cu valoarea justă care este atribuită instrumentului ca întreg. Nu se înregistrează pierderi sau câștiguri la recunoașterea inițială separată a componentelor instrumentului.
32. În conformitate cu abordarea descrisă la punctul 31, emitentul unei obligațiuni convertibile în acțiuni ordinare determină în primul rând valoarea contabilă a componentei pasivului financiar prin evaluarea valorii juste a unui pasiv similar (inclusiv orice înglobare a caracteristicilor unui instrument financiar, altul decât cel de capitaluri proprii) care nu are o componentă asociată de capitaluri proprii. Valoarea contabilă a instrumentului de capitaluri proprii reprezentat de opțiunea de a converti instrumentul în acțiuni ordinare poate fi apoi determinată prin deducerea valorii juste a pasivului financiar din valoarea justă a instrumentului financiar compus ca întreg.

Acțiuni proprii (a se vedea și punctul AG36)

33. **În cazul în care o entitate își răscumpără propriile instrumente de capitaluri proprii, acele instrumente („acțiuni proprii”) se deduc din capitalurile proprii. Câștigurile sau pierderile legate de cumpărarea, vânzarea, emiterea sau anularea propriilor instrumente de capitaluri proprii ale entității nu sunt recunoscute în contul de profit și pierderi. Astfel de acțiuni proprii pot fi achiziționate și deținute de entitate sau de alți membri ai grupului consolidat. Contravaloarea primită sau plătită este recunoscută direct în capitalurile proprii.**
34. Valoarea acțiunilor proprii deținute este prezentată separat fie în bilanț, fie în note, în conformitate cu IAS 1 *Prezentarea situațiilor financiare*. O entitate prezintă informații în conformitate cu IAS 24 *Prezentarea informațiilor privind părțile legate*, în cazul în care entitatea își răscumpără propriile sale instrumente de capitaluri proprii de la părțile legate.

Dobânzi, dividende, pierderi și câștiguri (a se vedea și punctul AG37)

35. **Dobânda, dividendele, câștigurile și pierderile legate de un instrument financiar sau de o componentă a acestuia, adică un pasiv financiar, sunt recunoscute în contul de profit și pierderi ca venituri sau cheltuieli. Pentru repartizarea către deținătorii unui instrument de capital propriu entitatea debitează direct în capitalurile proprii, la o valoare netă după deducerea beneficiilor din impozitul pe profit. Costurile unei tranzacții de capitaluri proprii, altele decât costurile emiterii unui instrument de capitaluri proprii care se pot atribui direct achiziției unei întreprinderi (care este contabilizată în conformitate cu IFRS 3), sunt contabilizate ca o deducere din capitalurile proprii, la o valoare netă după deducerea beneficiilor din impozitul pe profit.**
36. Modul de clasificare a unui instrument financiar ca un pasiv financiar sau ca un instrument de capitaluri proprii stabilește dacă dobânda, dividendele, pierderile și câștigurile legate de acest instrument sunt recunoscute ca venit sau cheltuială și raportate în contul de profit și pierderi. Astfel, plățile de dividende pentru acțiuni recunoscute în întregime ca pasive sunt recunoscute drept cheltuieli în aceeași manieră ca și dobânda aferentă unei obligațiuni. Similar, pierderile și câștigurile asociate cu răscumpărările sau refinanțările pasivelor financiare sunt recunoscute în contul de profit și pierderi, în timp ce răscumpărările sau refinanțările instrumentelor de capitaluri proprii sunt recunoscute ca modificări ale capitalurilor proprii. Modificările valorii juste a unui instrument de capitaluri proprii nu sunt recunoscute în situațiile financiare.

37. O entitate generează în mod tipic diferite costuri din emiterea sau achiziționarea propriilor sale instrumente de capitaluri proprii. Acele costuri pot include înregistrarea și alte taxe legale, sume plătite avocaților, profesioniștilor contabili și altor consilieri profesionali, costuri de editare și taxe de timbru. Costurile tranzacționării capitalurilor proprii sunt contabilizate ca o deducere din capitalurile proprii (net de orice beneficii din impozitul pe profit aferent), în măsura în care acestea sunt costuri incrementale direct atribuibile tranzacționării capitalurilor proprii care altfel puteau fi evitate. Costurile unei tranzacționări de capitaluri proprii care este abandonată sunt recunoscute ca o cheltuială.
38. Costurile de tranzacționare legate de emiterea unui element al unui instrument financiar compus sunt alocate componentelor pasivului și capitalurilor proprii ale instrumentului proporțional cu alocarea încasărilor. Costurile de tranzacționare care se referă la mai multe tranzacții luate împreună (de exemplu, costurile unei oferte concurențiale de acțiuni și o cotare la bursă a altor acțiuni) sunt alocate acelor tranzacții pe baza alocării raționale și în conformitate cu tranzacții similare.
39. Valoarea costurilor de tranzacție contabilizată ca o deducere din capitalurile proprii din perioadă este prezentată separat în conformitate cu IAS 1 *Prezentarea situațiilor financiare*. Valoarea impozitelor pe profit aferentă recunoscută direct la capitaluri proprii este inclusă în valoarea agregată a impozitului pe profit curent și amânat, creditat sau înregistrat la capitalurile proprii care sunt prezentate în conformitate cu IAS 12 *Impozitul pe profit*.
40. Dividendele clasificate drept cheltuieli pot fi prezentate în contul de profit și pierdere fie ca dobândă la alte pasive, fie ca element separat. În plus față de cerințele din prezentul standard, prezentarea dobânzii și dividendelor este supusă cerințelor IAS 1 *Prezentarea situațiilor financiare* și IAS 30 *Informații prezentate în situațiile financiare ale băncilor și ale instituțiilor financiare similare*. În unele împrejurări, din cauza diferențelor semnificative dintre dobândă și dividende privind aspecte cum este deductibilitatea fiscală, este preferabilă prezentarea lor separată în contul de profit și pierdere. Prezentarea valorii efectelor fiscale se face în concordanță cu IAS 12.
41. Câștigurile și pierderile legate de modificările în valoarea contabilă a unui pasiv financiar sunt recunoscute ca venituri sau cheltuieli în contul de profit și pierderi chiar și atunci când se referă la un instrument care include dreptul la un interes rezidual în activele entității în schimbul numerarului sau al unui alt activ financiar [(a se vedea punctul 18 litera (b))]. În conformitate cu IAS 1, entitatea prezintă orice câștiguri sau pierderi care provin din reevaluarea unui astfel de instrument separat, în cadrul contului de profit și pierdere, atunci când acest lucru este relevant în explicarea performanțelor entității.

Compensarea unui activ financiar și a unui pasiv financiar (a se vedea și punctele AG38 și AG39)

42. **Un activ financiar și un pasiv financiar se compensează, iar valoarea netă se prezintă în bilanț atunci, și numai atunci când o entitate:**

(a) în mod curent, are dreptul legal de a compensa valorile recunoscute

și

(b) intenționează fie să le deconteze pe o bază netă, fie să realizeze activul și să stingă obligația simultan.

În contabilizarea unui transfer al unui activ financiar care nu este derecunoscut, entitatea nu compensează activul transferat și pasivul asociat acestuia (a se vedea IAS 39 punctul 36).

43. Prezentul standard cere prezentarea activelor și a pasivelor financiare pe o bază netă atunci când aceasta reflectă fluxurile de trezorerie viitoare așteptate din decontarea a două sau mai multe instrumente financiare separate. Atunci când o entitate are dreptul de a încasa sau de a plăti o singură valoare netă și intenționează să facă acest lucru, ea are, de fapt, un singur activ financiar sau un singură pasiv financiar. În alte împrejurări, activele financiare și pasivele financiare sunt prezentate separat unele de celelalte conform caracteristicilor lor ca resurse sau pasive ale entității.

IAS 32

44. Compensarea unui activ financiar recunoscut și a unui pasiv financiar recunoscute, cât și prezentarea valorii nete diferă de derecunoașterea unui activ financiar sau a unui pasiv financiar. Deși compensarea nu dă naștere la recunoașterea unui câștig sau a unei pierderi, derecunoașterea unui instrument financiar nu are ca rezultat numai scoaterea elementului recunoscut anterior din bilanț, ci și recunoașterea unui câștig sau a unei pierderi.
45. Dreptul de compensare este dreptul legal al debitorului, stabilit prin contract sau prin alte mijloace, de a deconta sau stinge prin orice modalitate o parte sau întreaga sumă datorată unui creditor prin deducerea din valoarea respectivă a unei sume datorate de creditor. În anumite împrejurări, debitorul poate avea dreptul legal de a deduce o sumă datorată de un terț din valoarea datorată creditorului, cu condiția să existe o înțelegere între cele trei părți care să specifice clar dreptul de compensare al debitorului. Deoarece dreptul de compensare este un drept legal, condițiile care stau la baza dreptului respectiv pot varia de la o jurisdicție la alta și de aceea se stabilește legislația aplicabilă raportului dintre părți.
46. Existența unui drept legal de a compensa un activ financiar și un pasiv financiar afectează drepturile și pasivele asociate cu un activ financiar sau un pasiv financiar și poate afecta în mod semnificativ expunerea unei entități la riscul de creditare și lichiditate. Totuși, existența dreptului, prin el însuși, nu este un temei suficient pentru compensare. În absența intenției de a exercita dreptul sau de a stinge obligația simultan, valoarea și momentul la care apar fluxurile de trezorerie viitoare ale unei entități nu sunt afectate. Atunci când o entitate intenționează să exercite dreptul sau să stingă obligația simultan, prezentarea activului și pasivului pe o bază netă reflectă mai exact valorile și momentele de apariție a fluxurilor de trezorerie preconizate, precum și riscurile la care aceste fluxuri de trezorerie sunt expuse. Intenția uneia sau a ambelor părți de a regulariza pe o bază netă fără a avea dreptul legal de a o face nu este suficientă pentru justificarea compensării, deoarece drepturile și obligațiile asociate activului financiar individual și pasivului financiar rămân neschimbate.
47. Intențiile unei entități cu privire la decontarea anumitor active și pasive pot fi influențate de practicile sale comerciale standard, de cerințele piețelor financiare, precum și de alte circumstanțe care pot limita capacitatea de a deconta valoarea netă sau de a deconta simultan. Atunci când o entitate are dreptul de a compensa, dar nu intenționează să deconteze valoarea netă sau să realizeze activul și să stingă obligația simultan, efectul acestui drept asupra expunerii entității la riscul de credit este prezentat în conformitate cu punctul 76.
48. Decontarea simultană a două instrumente financiare poate avea loc, de exemplu, prin intermediul operațiunilor unei case de compensație pe o piață financiară organizată sau printr-o tranzacție directă. În aceste circumstanțe, fluxurile de trezorerie sunt, de fapt, echivalente unei singure valori nete și nu există expunere la risc de credit sau de lichiditate. În alte împrejurări, o entitate poate deconta două instrumente prin încasarea și plata de sume separate, devenind astfel expusă la riscul de credit pentru întreaga valoare a activului sau la riscul de lichiditate pentru întreaga valoare a pasivului. Expunerile la astfel de riscuri pot fi semnificative chiar dacă relativ pe termen scurt. Astfel, realizarea unui activ financiar și stingerea unui pasiv financiar sunt tratate ca fiind simultane numai atunci când tranzacțiile au loc în același moment.
49. Condițiile prevăzute la punctul 42 nu sunt respectate, în general, iar compensarea este de obicei inoportună atunci când:
- (a) se folosesc mai multe instrumente financiare diferite pentru a imita trăsăturile unui instrument financiar unic (un „instrument sintetic”);
 - (b) activele financiare și pasivele financiare iau naștere din instrumente financiare expuse aceluiași risc primar (de exemplu, activele și pasivele dintr-un portofoliu de contracte la termen sau alte instrumente derivate), dar implică părți diferite;
 - (c) activele financiare sau de alt fel sunt gajate ca garanții pentru pasivele financiare fără recurs;

- (d) activele financiare sunt date unui terț în administrare de către un debitor, în scopul de a deconta o obligație, fără ca activele respective să fi fost acceptate de creditor în compensarea obligației (de exemplu, cazul fondurilor de amortizare)

sau

- (e) se așteaptă ca obligațiile asumate ca rezultat al unor evenimente care dau naștere la pierderi să fie recuperate de la o terță parte în virtutea unui drept revendicat în cadrul unei polițe de asigurare.

50. O entitate care încheie o serie de tranzacții cu instrumente financiare cu o contrapartidă unică poate încheia cu acea parte un „contract de compensare globală”. Un astfel de acord prevede o compensare pe bază netă a tuturor instrumentelor financiare acoperite de acord în eventualitatea neexecutării sau lichidării oricărui contract. Aceste acorduri sunt folosite frecvent de instituțiile financiare pentru a se proteja împotriva pierderilor în eventualitatea falimentului sau a altor împrejurări care au ca rezultat incapacitatea uneia dintre părți de a-și îndeplini pasivele. Un contract de compensare globală de obicei creează un drept de compensare care devine executabil și afectează realizarea sau stingerea activelor financiare și pasivelor financiare individuale numai ca urmare a unui eveniment specificat sau în alte împrejurări neașteptate să apară în desfășurarea normală a activității. Un contract de compensare globală nu oferă o bază pentru compensare în cazul în care nu sunt satisfăcute ambele criterii de la punctul 42. Atunci când activele financiare și pasivele financiare supuse unui contract de compensare globală nu sunt compensate, efectul acordului asupra expunerii entității la riscul de credit este prezentat în conformitate cu punctul 76.

PREZENTAREA INFORMAȚIILOR

51. Scopul prezentărilor cerute de prezentul standard este de a furniza informații care să ajute la o mai bună înțelegere a semnificației instrumentelor financiare asupra situației financiare a unei entități, rezultatelor activității ei și fluxurilor de trezorerie și de a ajuta în evaluarea sumelor, momentului apariției și gradului de siguranță ale fluxurilor de trezorerie viitoare asociate cu acele instrumente.
52. Tranzacțiile cu instrumente financiare pot avea ca rezultat pentru o entitate asumarea sau transferarea către alte părți a unuia sau a mai multora dintre riscurile financiare prevăzute în continuare. Prezentările cerute oferă informații pentru a ajuta utilizatorii situațiilor financiare în evaluarea gradului de risc aferent instrumentelor financiare.

- (a) Riscul de piață cuprinde trei tipuri de risc:

- (i) *riscul valutar* – riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze din cauza variațiilor cursului de schimb valutar;
- (ii) *riscul ratei dobânzii pentru valoarea justă* – riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze din cauza modificărilor ratei dobânzii pe piață;
- (iii) *riscul de preț* – riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al modificării prețurilor pieței, chiar în cazul în care aceste modificări sunt cauzate de factori specifici instrumentului individual sau emitentului acestuia sau de factori care afectează toate instrumentele tranzacționate pe piață.

Termenul „risc de piață” încorporează nu numai potențialul de pierdere, ci și pe cel de câștig.

- (b) *Riscul de credit* – riscul ca una dintre părțile instrumentului financiar să nu execute obligația asumată, cauzând celeilalte părți o pierdere financiară.
- (c) *Riscul de lichiditate* (numit de asemenea *risc de finanțare*) – riscul ca o entitate să întâlnească dificultăți în procurarea fondurilor necesare pentru îndeplinirea angajamentelor aferente instrumentelor financiare. Riscul de lichiditate poate rezulta din incapacitatea de a vinde repede un activ financiar la o valoare apropiată de valoarea sa justă.

IAS 32

- (d) *Riscul ratei dobânzii fluxului de trezorerie* – riscul ca viitoarele fluxuri de trezorerie ale unui instrument financiar să fluctueze din cauza modificării ratelor dobânzii pe piață. De exemplu, în cazul unui instrument de împrumut cu rată variabilă, astfel de fluctuații constau în modificarea ratei dobânzii efective a instrumentului financiar, de obicei fără o schimbare corespondentă a valorii sale juste.

Formatul, localizarea și clasificarea instrumentelor financiare

53. Prezentul standard nu descrie nici forma informațiilor cerute a fi prezentate, nici localizarea în cadrul situațiilor financiare. În măsura în care informațiile cerute sunt prezentate în cadrul situațiilor financiare, nu este necesar să fie repetate în note. Prezentările pot include o combinație de descrieri narative și date cantitative, adecvate naturii instrumentelor și importanței lor relative pentru entitate.
54. Determinarea nivelului de detaliere pentru prezentare în cazul unor anumite instrumente financiare necesită exercitarea raționamentului, luându-se în considerare importanța relativă a acelor instrumente. Este necesar să se atingă un echilibru între supraîncărcarea situațiilor financiare cu detalii excesive care nu poate ajuta utilizatorii situațiilor financiare, pe de o parte, și prezentarea neclară a informațiilor importante ca urmare a unei agregări excesive, pe de altă parte. De exemplu, atunci când o entitate face parte dintr-un grup care utilizează un număr mare de instrumente financiare cu caracteristici similare și nu există un singur contract individual important, se poate utiliza un rezumat pe clase al instrumentelor. Pe de altă parte, informațiile despre un instrument individual pot fi importante atunci când acesta este, de exemplu, o componentă importantă a structurii de capital a entității.
55. Conducerea unei entități grupează instrumentele financiare în clase care sunt adecvate naturii informațiilor prezentate, luându-se în considerare probleme cum sunt caracteristicile instrumentelor și baza de evaluare utilizată. În general, clasele fac distincția între elementele evaluate la cost sau la cost amortizat și elementele evaluate la valoarea justă. Se oferă suficiente informații pentru a permite o reconciliere cu elementele importante de pe un același rând din bilanț. Atunci când o entitate face parte dintr-un grup care utilizează instrumentele financiare care nu intră în domeniul de aplicare a prezentului standard, acele instrumente constituie o clasă sau clase de active financiare ori de pasive financiare separate de cele care intră în domeniul de aplicare a prezentului standard. Prezentările de informații legate de acele instrumente financiare fac parte din alte IFRS-uri.

Politicile de gestionare a riscului și activități de acoperire împotriva riscului

56. **O entitate descrie obiectivele și politicile de gestionare a riscului, inclusiv politicile de acoperire aplicate pentru fiecare dintre principalele tipuri de tranzacții anticipate pentru care s-a utilizat contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor.**
57. În afară de furnizarea de informații specifice privind anumite solduri și tranzacții legate de instrumentele financiare, o entitate oferă comentarii despre utilizarea instrumentelor financiare, despre riscurile asociate și scopurile urmărite. Dezbaterile politicilor conducerii privind controlul riscurilor asociate instrumentelor financiare cuprinde politici cu privire la subiecte cum este acoperirea împotriva expunerii la riscuri, evitarea acumulărilor nedorite de riscuri și cerințele privind elementele colaterale pentru diminuarea riscurilor de credit. Astfel de dezbateri oferă o perspectivă suplimentară valoroasă, independentă de instrumentele specifice deținute sau scadente la un moment dat.
58. **O entitate prezintă următoarele informații separat pentru acoperirea împotriva riscurilor valorii juste, ale fluxurilor de trezorerie și ale investiției nete într-o activitate în străinătate (în conformitate cu IAS 39):**

(a) o descriere a acoperirii împotriva riscurilor;

(b) o descriere a instrumentelor financiare desemnate ca instrumente de acoperire împotriva riscurilor și valorile lor juste la data bilanțului;

(c) *natura riscurilor acoperite*

și

(d) *pentru acoperirea împotriva riscurilor fluxurilor de trezorerie, perioadele în care fluxurile de trezorerie sunt preconizate să apară, atunci când se prevede intrarea lor în determinarea profitului sau pierderii, precum și o descriere a oricărei tranzacții planificate pentru care contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor a fost utilizată anterior, dar care este puțin probabil că mai are loc.*

59. *Atunci când un câștig sau o pierdere dintr-un instrument de acoperire împotriva riscurilor pentru fluxurile de trezorerie a fost recunoscut(ă) direct în capitalurile proprii, în situația variațiilor capitalurilor proprii, o entitate are obligația de a prezenta:*

(a) *valoarea care a fost recunoscută astfel în capitalurile proprii în timpul perioadei;*

(b) *valoarea care a fost eliminată din capitalurile proprii și inclusă în contul de profit și pierderi pentru perioada respectivă*

și

(c) *valoarea care a fost eliminată din capitalurile proprii în timpul perioadei și inclusă la evaluarea inițială a costului de achiziție sau la altă valoare contabilă a unui activ nefinanciar sau a unei pasive nefinanciare dintr-o tranzacție viitoare foarte probabil acoperită împotriva riscurilor.*

Clauze, condiții și politici contabile

60. *Pentru fiecare clasă de active financiare, pasive financiare și instrumente de capitaluri proprii, entitatea prezintă:*

(a) *informații despre gradul și natura instrumentelor financiare, inclusiv clauzele și condițiile semnificative care pot afecta suma, momentul și certitudinea fluxurilor de trezorerie viitoare*

și

(b) *politicile și metodele contabile adoptate, incluzând criteriile pentru recunoaștere și baza de evaluare aplicată.*

61. *Ca parte a prezentării politicilor contabile ale unei entități, entitatea prezintă, pentru fiecare categorie de active financiare, în cazul în care achizițiile și vânzările obișnuite ale activelor financiare sunt contabilizate la data tranzacționării sau la data decontării (a se vedea IAS 39, punctul 38).*

62. *Clauzele și condițiile contractuale ale unui instrument financiar afectează suma, momentul și siguranța încasărilor și a plăților de numerar viitoare de către părțile instrumentului financiar. Atunci când instrumentele financiare sunt semnificative, fie individual, fie aparținând unei clase, în raport cu poziția financiară a unei entități sau cu rezultatele sale viitoare obținute din exploatare, sunt prezentați termenii și condițiile acestora. În cazul în care nici un instrument individual nu este semnificativ pentru fluxurile de trezorerie viitoare ale unei entități, caracteristicile esențiale ale instrumentelor sunt descrise prin raportarea la grupările corespunzătoare de instrumente similare.*

63. *Când instrumentele financiare deținute sau emise de o entitate, fie individual, fie aparținând unei clase, determină o expunere potențial semnificativă la riscurile prevăzute la punctul 52, termenii și condițiile care asigură informarea includ:*

(a) *valoarea principalului, declarată sau nominală, sau altă valoare similară care pentru unele instrumente derivate, cum sunt swap-urile pe rata dobânzii, poate fi valoarea (denumită valoare convențională) pe care se bazează viitoarele plăți;*

(b) *data scadenței, expirării sau executării;*

(c) *opțiunile de decontare înainte de termen deținute de oricare dintre părțile instrumentului, incluzând perioada în care sau data la care opțiunile pot fi exercitate și prețul sau intervalul de prețuri de exercitare;*

IAS 32

- (d) opțiunile deținute de oricare dintre părțile instrumentului de a-1 converti în sau de a-1 schimba pentru alt instrument financiar sau alt activ ori pasiv, incluzând perioada în care sau data la care opțiunile pot fi exercitate și raportul de conversie sau schimb;
 - (e) valoarea și momentul încasărilor și plăților viitoare de numerar planificate aferente valorii principalului, inclusiv rambursările în rate și fondurile de răscumpărare sau cerințele similare;
 - (f) rata sau valoarea declarată a dobânzilor, dividendelor sau altor venituri periodice raportate la valoarea principalului și momentului efectuării plăților;
 - (g) garanțiile deținute, în cazul activelor financiare, sau acordate, în cazul pasivelor financiare;
 - (h) în cazul unui instrument pentru care fluxurile de trezorerie sunt exprimate într-o monedă, alta decât cea funcțională a entității, moneda în care sunt efectuate încasările și plățile;
 - (i) în cazul unui instrument care prevede un schimb, informațiile prevăzute la literele (a)-(h) pentru instrumentul ce este dobândit în schimb
- și
- (j) orice condiție a instrumentului sau clauză contractuală care, în cazul în care este încălcată, poate modifica semnificativ oricare dintre ceilalți termeni (de exemplu, o clauză privind nivelul maxim al ratei de îndatorare care, în cazul în care este încălcată, face ca întreaga valoare a principalului obligațiunii să devină datorată și imediat exigibilă).
64. Când prezentarea în bilanț a unui instrument financiar diferă de forma sa juridică, este de dorit ca entitatea să explice natura instrumentului în notele la situațiile financiare.
65. Utilitatea informațiilor despre mărimea și natura instrumentelor financiare este îmbunătățită atunci când sunt puse în lumină relațiile între instrumentele individuale care pot afecta în mod semnificativ valoarea, momentul sau certitudinea fluxurilor de trezorerie viitoare ale unei entități. De exemplu, este importantă prezentarea relațiilor de acoperire împotriva riscului, cum este aceea care există atunci când o entitate deține o investiție în acțiuni pentru care a cumpărat o opțiune de vânzare. Măsura în care expunerea la risc este modificată de relația dintre active și pasive este evidentă pentru utilizatorii situațiilor financiare din informațiile prevăzute la punctul 63, dar în unele împrejurări este necesară o prezentare suplimentară.
66. În conformitate cu IAS 1, entitatea oferă o prezentare a tuturor politicilor contabile semnificative, incluzând atât principiile generale adoptate, cât și metoda aplicării acestor principii la tranzacții, alte evenimente și condiții provenite din activitatea entității. În cazul instrumentelor financiare, astfel de prezentări includ:
- (a) criteriile aplicate pentru determinarea momentului recunoașterii unui activ financiar sau a unui pasiv financiar și a momentului derecunoașterii;
 - (b) baza de evaluare folosită pentru activele financiare și pasivele financiare la momentul recunoașterii inițiale și ulterior
- și
- (c) baza de recunoaștere și evaluare a veniturilor și cheltuielilor care provin din active financiare și pasive financiare.

67. **Pentru fiecare clasă de active financiare și pasive financiare, entitatea are obligația de a prezenta informații despre expunerea sa la riscul ratei dobânzii, incluzând:**

(a) *data scadenței contractuale sau de modificare a prețului, indiferent care este prima*

și

(b) *ratele efective ale dobânzii, după caz.*

68. O entitate furnizează informații cu privire la expunerea sa la efectele modificărilor viitoare ale nivelului general al ratei dobânzii. Modificările nivelului de pe piață al ratei dobânzii au un efect direct asupra fluxurilor de trezorerie contractuale asociate unor active financiare și pasive financiare (riscul ratei dobânzii fluxului de trezorerie) și asupra valorii juste a altora (riscul ratei dobânzii la valoarea justă).

69. Informațiile cu privire la data scadenței (sau data modificării prețului, atunci când aceasta are loc mai devreme) indică perioada pentru care sunt fixate ratele dobânzii, iar informațiile asupra ratelor dobânzii efective indică nivelurile la care sunt fixate. Prezentarea acestor informații furnizează utilizatorilor situațiilor financiare o bază pentru evaluarea riscului ratei dobânzii pentru valoarea justă la care entitatea este expusă și, astfel, câștigurile și pierderile potențiale. Pentru instrumentele care sunt reevaluate la nivelul de piață al ratei dobânzii înaintea scadenței, prezentarea perioadei până la reevaluarea următoare este mai importantă în acest scop decât prezentarea perioadei până la scadență.

70. Pentru a suplimenta informațiile cu privire la datele de reevaluare și scadență prevăzute în contract, o entitate poate alege să prezinte informații despre datele prognozate de reevaluare și scadență atunci când aceste date diferă în mod semnificativ față de datele contractuale. De exemplu, astfel de informații pot fi folositoare în special atunci când o entitate este capabilă să aproximeze, cu un grad rezonabil de fiabilitate, valoarea din creditele ipotecare cu rată fixă ce este rambursată înainte de scadență și folosește aceste informații ca bază pentru gestionarea expunerii la riscul ratei dobânzii. Informațiile suplimentare includ prezentări care se bazează pe așteptările conducerii privind evenimentele viitoare și o explicație a ipotezelor cu privire la datele de reevaluare sau scadență și modul în care acele ipoteze diferă de datele contractuale.

71. O entitate menționează care dintre activele financiare și pasivele financiare sunt:

(a) expuse la riscul ratei dobânzii pentru valoarea justă, cum sunt activele financiare și pasivele financiare cu o rată fixă a dobânzii;

(b) expuse la riscul ratei dobânzii fluxului de trezorerie, cum sunt activele financiare și pasivele financiare cu o rată a dobânzii fluctuantă care este recalculată în funcție de variația ratei de pe piață

și

(c) neexpuse direct la riscul ratei dobânzii, cum sunt unele investiții în instrumente de capitaluri proprii.

72. Cerința de la punctul 67 litera (b) se aplică obligațiunilor, efectelor comerciale, împrumuturilor și altor instrumente financiare similare ce implică plăți viitoare care creează o rentabilitate deținătorului și un cost emitentului reflectând valoarea-timp a banilor. Cerința nu se aplică instrumentelor financiare de natura investițiilor în instrumente de capitaluri proprii și instrumentelor derivate pentru care rata dobânzii efective nu este determinabilă. De exemplu, chiar în cazul în care instrumentele, cum sunt instrumentele derivate pe rata dobânzii (inclusiv contractele swap, contractele la termen pe rata dobânzii și opțiunile), sunt expuse la riscul valorii juste sau al fluxului de trezorerie provenit din modificări ale nivelului de piață al ratei dobânzii, nu se cere prezentarea unei rate efective a dobânzii. Cu toate acestea, atunci când se furnizează informații cu privire la rata efectivă a dobânzii, o entitate prezintă efectul tranzacțiilor de acoperire împotriva riscului, cum sunt contractele swap pe rata dobânzii, asupra expunerii sale la riscul de rată a dobânzii.

IAS 32

73. O entitate poate fi expusă la riscurile ratei dobânzii ca rezultat al unei tranzacții în care nici un activ financiar sau nici un pasiv financiar nu este recunoscut(ă) în bilanț. În astfel de circumstanțe, entitatea prezintă informații care permit utilizatorilor situațiilor sale financiare să înțeleagă natura și mărimea acestei expunerii. De exemplu, atunci când o entitate are un angajament de a împrumuta fonduri la o rată fixă a dobânzii, prezentarea include în mod normal principalul declarat, rata dobânzii și termenul până la scadența sumei ce este împrumutată, precum și termenii semnificativi ai tranzacției ce dau naștere expunerii la risc.
74. Natura activității unei entități și întinderea operațiunilor sale cu instrumente financiare determină dacă informația cu privire la riscul ratei dobânzii este prezentată sub formă narativă, în tabele sau prin utilizarea unei combinații între cele două. Atunci când o entitate are o mulțime de instrumente financiare expuse riscului ratei dobânzii fluxului de trezorerie sau al valorii juste, poate adopta una sau mai multe dintre următoarele abordări pentru a prezenta informația:
- (a) Valorile contabile ale instrumentelor financiare expuse la riscul ratei dobânzii pot fi prezentate într-o formă tabelară, fiind grupate în cele care sunt contractate și urmează să ajungă la scadență sau să fie reevaluate în următoarele perioade ulterioare bilanțului:
- (i) în mai puțin de un an;
 - (ii) în mai mult de un an, dar mai puțin de doi ani;
 - (iii) în mai mult de doi ani, dar mai puțin de trei ani;
 - (iv) în mai mult de trei ani, dar mai puțin de patru ani;
 - (v) în mai mult de patru ani, dar mai puțin de cinci ani
- și
- (vi) în mai mult de cinci ani.
- (b) Când performanțele unei entități sunt afectate în mod semnificativ de nivelul expunerii sale la riscul de preț al ratei dobânzii sau de modificarea acestei expunerii, sunt de dorit informații mai detaliate. O entitate, cum este, de exemplu, o bancă, poate prezenta grupări separate ale valorilor contabile ale instrumentelor financiare contractate care urmează să ajungă la scadență sau să fie reevaluate:
- (i) într-o lună sau mai puțin de la data bilanțului;
 - (ii) în mai mult de o lună, dar mai puțin de trei luni de la data bilanțului
- și
- (iii) în mai mult de trei luni, dar mai puțin de douăsprezece luni de la data bilanțului.
- (c) Similar, o entitate poate indica expunerea sa la riscul ratei dobânzii fluxului de trezorerie cu ajutorul unui tabel indicând valoarea contabilă a grupurilor de active și pasive financiare cu rată fluctuantă care ajung la scadență în viitor în diferite perioade .
- (d) Informațiile cu privire la rata dobânzii pot fi prezentate pentru instrumentele financiare individuale. Alternativ, pentru fiecare clasă de instrumente financiare pot fi prezentate rate medii ponderate sau un interval de rate. O entitate poate grupa în clase separate instrumentele exprimate în diferite valute sau având riscuri de credit semnificativ diferite, atunci când acești factori au ca rezultat instrumente cu rate efective ale dobânzii semnificativ diferite.

75. În unele circumstanțe, o entitate poate furniza informații asupra expunerii sale la riscurile ratei dobânzii prin indicarea efectului unei modificări ipotetice a ratelor dobânzii pe piață asupra valorii juste a instrumentelor sale financiare, a câștigurilor sau a pierderilor viitoare și a fluxurilor de trezorerie. Astfel de informații se pot baza, de exemplu, pe o modificare ipotetică de un punct procentual (100 de puncte de bază) a ratei dobânzii pe piață survenită la data bilanțului. Efectele unei modificări a nivelului ratei dobânzii includ modificările veniturilor și cheltuielilor cu dobânzile aferente instrumentelor financiare cu rată fluctuantă, precum și pierderile și câștigurile rezultate din modificări în valoarea justă a instrumentelor cu rată fixă. Sensitivitatea ratei dobânzii raportate poate fi restrânsă la efectele directe ale modificării ratei dobânzii asupra instrumentelor financiare purtătoare de dobândă recunoscute la data bilanțului, deoarece efectele indirecte ale unei modificări a ratei pe piața financiară și practicate de entitățile individuale nu pot fi în mod normal estimate credibil. Atunci când este prezentată informația asupra sensibilității ratei dobânzii, o entitate indică baza pe care a fost elaborată informația, incluzând orice supoziții semnificative.

Riscul de credit

76. **Pentru fiecare clasă de active financiare și alte expuneri la riscul de credit, o entitate prezintă informații cu privire la expunerea sa la riscul de credit, incluzând:**

(a) **valoarea care reprezintă cel mai bine expunerea maximă la riscul de credit la data bilanțului, fără să țină seama de valoarea justă a oricăror garanții, în eventualitatea în care celelalte părți nu își onorează pasivele aferente instrumentului financiar**

și

(b) **concentrările semnificative ale riscului de credit.**

77. O entitate furnizează informații cu privire la riscul de credit pentru a permite utilizatorilor situațiilor sale financiare să evalueze măsura în care neonorarea pasivelor de către celelalte părți din contracte pot reduce valoarea intrărilor de numerar viitoare din activele financiare recunoscute la data bilanțului sau pot cere informații despre ieșirile de fluxuri de trezorerie din alte expuneri de credite (cum sunt instrumentele financiare derivate pentru credite sau alte garanții emise pentru obligațiile unui terț). Astfel de neonorări dau naștere unor pierderi recunoscute în contul de profit și pierderi al unei entități. Punctul 76 nu prevede ca o entitate să prezinte o evaluare a probabilității pierderilor ce apar în viitor.

78. Prezentarea valorilor expuse riscului de credit fără a ține seama de recuperările potențiale din realizarea garanțiilor (expunerea maximă a unei entități la riscul de credit) servește următoarelor scopuri:

(a) de a furniza utilizatorilor situațiilor financiare un calcul consecvent al valorilor expuse la riscul de credit atât pentru active financiare, cât și pentru alte expuneri la riscul de credit

și

(b) de a ține seama de posibilitatea ca expunerea maximă la pierderi să poată diferi de valoarea contabilă a activelor financiare recunoscute la data bilanțului.

79. În cazul activelor financiare recunoscute expuse la riscul de credit, valoarea contabilă a activelor din bilanț, după deducerea provizioanelor pentru pierderi aplicabile, de obicei reprezintă valoarea expusă la riscul de credit. De exemplu, în cazul unei operațiuni swap pe rata dobânzii înregistrate la valoarea justă, expunerea maximă la pierderi la data bilanțului este în mod normal valoarea contabilă, deoarece aceasta reprezintă costul, la ratele curente de piață, al înlocuirii swap-ului în cazul neonorării pasivelor. În aceste circumstanțe, nu este necesară nici o prezentare în plus față de cea furnizată de bilanț. Pe de altă parte, pierderea potențială maximă a unei entități din unele instrumente financiare poate diferi în mod semnificativ de valoarea lor contabilă și de alte valori prezentate, cum sunt valoarea justă sau valoarea principalului. În astfel de cazuri, este necesară o prezentare adițională pentru a îndeplini cerințele de la punctul 76 litera (a).

IAS 32

80. Un activ financiar supus unui drept legal cu titlu executoriu de compensare cu un pasiv financiar nu este prezentat în bilanț la valoarea netă de obligația respectivă decât în cazul în care se intenționează ca decontarea să aibă loc pe o bază netă sau simultan. Cu toate acestea, o entitate prezintă existența dreptului legal de compensare atunci când furnizează informații în conformitate cu punctul 76. De exemplu, atunci când o entitate este îndreptățită să primească sumele din realizarea unui activ financiar înaintea stingerii unui pasiv financiar de valoare egală sau superioară asupra căreia entitatea are un drept legal de compensare, entitatea are capacitatea de a exercita acest drept de compensare pentru a evita producerea unei pierderi în eventualitatea neonorării obligațiilor contractuale de către cealaltă parte. În orice caz, în cazul în care entitatea răspunde, sau este probabil să răspundă, neonorării obligațiilor contractuale prin extinderea termenului activului financiar, există o expunere la riscul de credit, în cazul în care termenii revizuiți sunt de așa natură încât încasarea sumelor se așteaptă să fie amânată dincolo de data la care obligația se stinge. Pentru a informa utilizatorii situațiilor financiare asupra măsurii în care expunerea la riscul de credit la un anumit moment a fost redusă, entitatea prezintă existența și efectul dreptului de compensare atunci când activul financiar este probabil să fie încasat în conformitate cu termenii săi. Atunci când obligația financiară asupra căreia există un drept de compensare este exigibilă înaintea activului financiar, entitatea este expusă la riscul de credit cu întreaga valoare contabilă a activului în cazul în care cealaltă parte nu își respectă obligațiile contractuale după ce pasivul a fost stins.
81. O entitate poate să fi încheiat unul sau mai multe contracte de compensare globală care servesc diminuării expunerii sale la pierderi din credite, dar care nu întrunesc criteriile de compensare. Atunci când un contract de compensare globală reduce în mod semnificativ riscul de credit asociat cu active financiare necompensate cu pasive financiare cu aceeași parte contractuală, entitatea furnizează informații adiționale cu privire la efectul contractului. Aceste prezentări indică faptul că:
- (a) riscul de credit asociat activelor financiare supuse unui contract de compensare globală este eliminat numai în măsura în care pasivele financiare datorate aceleiași părți sunt stinse după ce sunt realizate activele
- și
- (b) măsura în care expunerea globală a unei entități la riscul de credit este redusă printr-un contract de compensare globală se poate modifica semnificativ într-o scurtă perioadă de la data bilanțului, deoarece expunerea este afectată de fiecare tranzacție supusă contractului.
- De asemenea, este de dorit ca o entitate să prezinte clauzele contractelor de compensare globală ce determină măsura reducerii riscului propriu de credit.
82. O entitate poate fi expusă riscului de credit ca urmare a unei tranzacții în care nu este recunoscut în bilanț nici un activ financiar, cum este în cazul unei garanții financiare sau al unui contract de instrumente financiare derivate de credit. Garantarea unei obligații ce aparține altei părți generează un pasiv și expune garantul la riscul de credit ce este luat în calcul la realizarea prezentării prevăzute la punctul 76.
83. Concentrările riscului de creditare sunt prezentate atunci când nu apar în alte prezentări privind natura activității și poziției financiare a entității și au ca rezultat o expunere semnificativă la pierdere în cazul neonorării de către alte părți. Identificarea unor astfel de concentrări necesită raționamentul conducerii, care ia în considerare circumstanțele entității și debitorilor săi. IAS 14 *Raportarea pe segmente* oferă îndrumări pentru identificarea segmentelor de activitate și geografice în cadrul cărora pot apărea concentrările de risc de credit.
84. Concentrările riscului de credit pot apărea din expunerea la un singur debitor sau la grupuri de debitori care au caracteristici atât de similare încât capacitatea lor de a-și îndeplini pasivele este de așteptat să fie afectată în mod similar de modificări ale condițiilor economice sau de altă natură. Caracteristicile care pot da naștere unor concentrări de risc includ natura activităților desfășurate de debitori, cum este sectorul în cadrul căruia operează, aria geografică în care sunt desfășurate activitățile și nivelul bonității grupurilor de debitori. De exemplu, o întreprindere care produce echipament pentru industria petrolieră are în mod normal creanțe de încasat din vânzarea produselor sale pentru care riscul de neplată este afectat de modificările economice din industria petrolieră. O bancă ce împrumută în mod normal la scară internațională poate avea multe împrumuturi acordate țărilor mai puțin dezvoltate, iar capacitatea băncii de a recupera acele împrumuturi poate fi afectată negativ de condițiile economice locale.

85. Prezentarea concentrărilor riscului de credit include o descriere a caracteristicilor comune care identifică fiecare concentrare și cuantumul maxim al riscului de credit asociat tuturor activelor financiare care prezintă acele caracteristici comune.

Valoarea justă

86. **În afară de cele prevăzute la punctul 90, pentru fiecare clasă de active financiare și pasive financiare, entitatea prezintă informații cu privire la valoarea justă a acelei clase de active și pasive, astfel încât să permită comparația cu valoarea contabilă corespunzătoare din bilanț. (IAS 39 oferă îndrumări pentru determinarea valorii juste.)**
87. Informațiile despre valoarea justă sunt utilizate pe o scară largă în scopuri comerciale pentru determinarea situației financiare globale a entității și pentru luarea deciziilor cu privire la instrumentele financiare individuale. Sunt de asemenea relevante pentru multe decizii luate de către utilizatorii situațiilor financiare datorită faptului că, în numeroase împrejurări, reflectă raționamentul piețelor financiare în privința valorii actualizate a fluxurilor de trezorerie viitoare preconizate legate de un instrument. Informațiile cu privire la valoarea justă permit compararea instrumentelor financiare ce au în mod considerabil aceleași caracteristici economice, indiferent de ce sunt deținute, atunci când și de cine anume au fost emise sau achiziționate. Valoarea justă furnizează o bază neutră pentru evaluarea răspunderii conducerii prin indicarea efectelor propriilor decizii de a cumpăra, vinde sau deține active financiare și de a contracta, menține sau stinge pasive financiare. Atunci când o entitate nu evaluează un activ financiar sau un pasiv financiar în bilanțul său la valoarea justă, furnizează informații cu privire la valoarea justă prin intermediul prezentărilor suplimentare.
88. Pentru instrumentele financiare, cum sunt creanțele și plățile comerciale pe termen scurt, nu este necesară prezentarea valorii juste atunci când valoarea contabilă reprezintă o aproximare rezonabilă a valorii juste.
89. La prezentarea valorilor juste, o entitate își grupează activele financiare și pasivele financiare în clase și le compensează numai în măsura în care valorile lor contabile aferente sunt compensate în bilanț.
90. **În cazul în care investițiile în instrumente financiare de capitaluri proprii necotate sau derivate legate de astfel de instrumente de capitaluri proprii sunt evaluate la cost în conformitate cu IAS 39, din cauză că valoarea lor justă nu poate fi evaluată credibil, acest lucru este prezentat împreună cu o descriere a instrumentelor financiare, valoarea lor contabilă, o explicație a faptului pentru care valoarea justă nu poate fi evaluată corespunzător și, după caz, intervalul de valori în care este cel mai probabil cuprinsă valoarea justă. Mai mult, în cazul în care activele financiare a căror valoare justă nu a putut fi evaluată credibil anterior sunt vândute, acest lucru este prezentat împreună cu valoarea contabilă a unor astfel de active financiare la momentul vânzării, precum și valoarea câștigului și pierderii recunoscute.**
91. În cazul în care investițiile în instrumente financiare de capitaluri proprii necotate sau derivate legate de astfel de instrumente de capitaluri proprii sunt evaluate la cost în conformitate cu IAS 39, deoarece valorile lor juste nu pot fi evaluate credibil, informațiile privind valoarea justă stabilite la punctele 86 și 92 nu este necesar să fie prezentate. În loc de acestea, sunt prezentate informații pentru a-i asista pe utilizatorii situațiilor financiare să-și elaboreze propriile raționamente despre posibilele diferențe dintre valoarea contabilă a unor astfel de active și pasive financiare și valoarea lor justă. În afară de explicarea principalelor caracteristici ale instrumentelor financiare pertinente pentru valoarea lor și pe lângă motivul neprezentării valorilor juste, se oferă informații privind piața acestor instrumente. În unele cazuri, clauzele și condițiile instrumentelor prezentate în conformitate cu punctul 60 pot oferi informații suficiente. Atunci când există o bază rezonabilă pentru acest lucru, conducerea își poate indica opinia asupra relației dintre valoarea justă și valoarea contabilă a activelor financiare și pasivelor financiare pentru care nu poate determina credibil valoarea justă.
92. **O entitate prezintă:**
- (a) **metodele și ipotezele semnificative aplicate la determinarea valorilor juste ale activelor financiare și pasivelor financiare separat pentru clase semnificative de active financiare și pasive financiare (punctul 55 oferă îndrumări pentru determinarea claselor de active financiare);**

IAS 32

- (b) în cazul în care valorile juste ale activelor financiare și pasivelor financiare sunt determinate direct, în întregime sau parțial, cu referire la cotațiile publicate de prețuri pe o piață activă, sau sunt estimate prin utilizarea unei tehnici de evaluare (a se vedea IAS 39, punctele AG71-AG79);
- (c) în cazul în care situațiile sale financiare cuprind instrumente financiare evaluate la valorile juste care sunt determinate în întregime sau parțial prin utilizarea unei tehnici de evaluare pe baza ipotezelor care nu sunt susținute de prețuri sau rate observabile pe piață. În cazul în care modificarea unei astfel de ipoteze într-o alternativă posibil rezonabilă are drept rezultat o valoare justă semnificativ diferită, entitatea declară acest lucru și prezintă efectul unei serii de ipoteze rezonabil posibile asupra valorii juste. În acest scop, semnificația se apreciază în raport cu profitul sau pierderile și activele totale sau pasivele totale;
- (d) valoarea totală a modificărilor în valoarea justă estimată prin utilizarea unei tehnici de evaluare ce a fost recunoscută în contul de profit și pierderi al perioadei.
93. Prezentarea informațiilor privind valoarea justă cuprinde prezentarea metodei utilizate în determinarea valorii juste și ipotezele semnificative făcute în aplicarea acesteia. De exemplu, o entitate prezintă informații despre ipotezele cu privire la ratele de plată în avans, ratele estimate ale pierderilor din credite și ratele de dobândă sau de actualizare, în cazul în care acestea sunt semnificative.

Alte prezentări de informații

Derecunoaștere

94. (a) O entitate poate fie să-și fi transferat un activ financiar (a se vedea punctul 18 din IAS 39), fie să fi încheiat un tip de angajament în conformitate cu punctului 19 din IAS 39 în așa fel încât angajamentul nu se califică drept un transfer al unui activ financiar. În cazul în care entitatea fie recunoaște în continuare activele în întregime, fie continuă să recunoască activul în măsura continuării participării sale (a se vedea IAS 39 punctele 29 și 30), aceasta prezintă pentru fiecare clasă de active financiare următoarele:
- (i) natura activelor;
- (ii) natura riscurilor și avantajelor proprietății la care rămâne expusă entitatea;
- (iii) atunci când entitatea continuă să recunoască toate activele, valorile contabile ale activului și pasivului asociat
- și
- (iv) atunci când entitatea continuă să recunoască activul în măsura implicării sale continue, valoarea totală a activului, valoarea activului pe care entitatea continuă să o recunoască și valoarea contabilă a pasivului asociat.

Instrument de garantare

94. (b) O entitate prezintă valoarea contabilă a activelor financiare constituite ca garanție pentru pasive, valoarea contabilă a activelor financiare constituite ca garanție pentru pasivele contingente și [în conformitate cu punctele 60 litera (a) și 63 litera (g)] orice termeni și condiții semnificativi cu privire la activele primite constituite ca garanție.
- (c) Atunci când o entitate a acceptat o garanție pe care este autorizată să o vândă sau să o constituie mai departe ca garanție în absența unei nerespectări de către deținătorul garanției, ea prezintă:
- (i) valoarea justă a instrumentelor de garantare acceptate (active financiare și nefinanciare);

- (ii) valoarea justă a oricărui astfel de instrument de garantare vândut sau constituit mai departe ca garanție și dacă entitatea este obligată să-l restituie;

și

- (iii) orice clauze și condiții importante în legătură cu utilizarea de către entitate a instrumentelor de garantare [în conformitate cu punctele 60 litera (a) și 63 litera (g)].

Instrumente financiare compuse cu derivate multiple încorporate

94. (d) În cazul în care o entitate a emis un instrument care conține atât un pasiv, cât și o componentă de capitaluri proprii (a se vedea punctul 28), iar instrumentul are caracteristici derivate multiple încorporate ale căror valori sunt interdependente (cum este un instrument de datorie convertibil răscumpărabil înainte de scadență), acesta prezintă existența acestor caracteristici și rata dobânzii efective asupra componentei pasivului (cu excepția oricăror derivate încorporate care sunt contabilizate separat).

Active financiare și pasive financiare evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierderi (a se vedea și punctul AG40)

94. (e) O entitate prezintă valorile contabile ale activelor financiare și pasivelor financiare care:

- (i) sunt clasificate ca deținute pentru tranzacționare

și

- (ii) au fost, la recunoașterea inițială, desemnate de către entitate ca fiind active financiare și pasive financiare evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierderi (adică cele care nu sunt instrumente financiare clasificate ca fiind deținute pentru tranzacționare).

- (f) În cazul în care entitatea a desemnat un pasiv financiar ca fiind evaluată la valoarea justă prin contul de profit și pierderi, ea prezintă:

- (i) valoarea modificării din valoarea sa justă care nu este atribuibilă modificărilor ratei dobânzii de bază (de exemplu, LIBOR)

și

- (ii) diferența dintre valoarea sa contabilă și valoarea pe care entitatea o poate plăti deținătorului obligației prin contract la scadență.

Reclasificare

94. (g) În cazul în care entitatea a reclasificat un activ financiar ca fiind unul evaluat la cost sau la cost amortizat și nu la valoarea justă (a se vedea IAS 39 punctul 54), ea prezintă motivul reclasificării.

Contul de profit și pierdere și capitalurile proprii

94. (h) O entitate prezintă elementele semnificative de venituri, cheltuieli, câștiguri și pierderi care rezultă din activele financiare și pasivele financiare, în cazul în care sunt incluse în contul de profit și pierderi sau ca o componentă separată a capitalurilor proprii. În acest scop, prezentarea include cel puțin următoarele elemente:

- (i) venitul total din dobânzi și cheltuielile totale din dobânzi (calculate prin utilizarea metodei dobânzii efective) pentru activele financiare și pasivele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierderi;

IAS 32

(ii) *pentru activele financiare disponibile la vânzare, valoarea oricărui câștig sau a oricărei pierderi recunoscute direct în capitalurile proprii în timpul perioadei și valoarea care a fost eliminată din capitalurile proprii și recunoscută în contul de profit și pierderi pentru perioada respectivă*

și

(iii) *valoarea veniturii din dobânzi angajate din active financiare depreciate, în conformitate cu IAS 39 punctul AG93.*

Depreciere

94. (i) *O entitate prezintă natura și valoarea oricărei pierderi din depreciere recunoscute în contul de profit și pierderi pentru un activ financiar, separat pentru fiecare clasă semnificativă de active financiare (punctul 55 oferă îndrumări pentru determinarea claselor de active financiare).*

Neîndeplinirea și nerespectarea obligațiilor

94. (j) *Cu privire la orice neonorări ale principalului, dobânzii și fondului de amortizare sau clauze de răscumpărare din timpul perioadei asupra împrumuturilor de plată recunoscute la data bilanțului și orice alte nerespectări din timpul perioadei ale angajamentelor de împrumut atunci când acestea pot permite creditorului să ceară rambursarea (cu excepția nerespectărilor care se remediază sau ca răspuns al renegocierii clauzelor sau la data bilanțului ori înainte de aceasta), o entitate prezintă:*

(i) *detaliile acelor nerespectări;*

(ii) *valoarea recunoscută la data bilanțului cu privire la împrumuturile plătibile din care au apărut nerespectările*

și

(iii) *cu privire la valorile prezentate în conformitate cu punctul (ii), în cazul în care neîndeplinirea obligațiilor a fost remediată sau clauzele împrumuturilor de plată au fost renegociați înainte ca situațiile financiare să fie autorizate pentru publicare.*

95. *În scopul prezentării informațiilor asupra neîndeplinirii obligațiilor în conformitate cu punctul 94 litera (j), împrumuturile plătibile includ instrumente pentru pasive emise și pasive financiare, altele decât cele de plată pe termen scurt în condiții de creditare normale. Atunci când o astfel de nerespectare a obligațiilor apare în timpul perioadei, iar nerespectarea nu a fost remediată sau clauzele împrumutului de plată nu au fost renegociați până la data bilanțului, efectul nerespectării obligațiilor asupra clasificării pasivului ca fiind curentă sau imobilizată este determinat în conformitate cu IAS 1.*

DATA INTRĂRII ÎN VIGOARE

96. *O entitate aplică prezentul standard pentru perioadele anuale cu începere de la 1 ianuarie 2005 sau după această dată. Aplicarea anticipată este permisă. O entitate nu aplică prezentul standard pentru perioadele anuale cu începere de la 1 ianuarie 2005 decât în cazul în care aplică și IAS 39 (publicat în decembrie 2003). În cazul în care o entitate aplică prezentul standard pentru o perioadă cu începere înainte de 1 ianuarie 2005, ea prezintă acest fapt.*

97. *Prezentul standard se aplică retroactiv.*

RETRAGEREA ALTOR PREVEDERI

98. *Prezentul standard înlocuiește IAS 32 Instrumente financiare: prezentare și descriere revizuit în 2000.*

99. Prezentul standard înlocuiește următoarele interpretări:

(a) SIC-5 *Clasificarea instrumentelor financiare - Provizioane pentru decontări contingente*;

(b) SIC-16 *Capital social - Instrumente proprii de capital reachiziționate (Acțiuni proprii)*

și

(c) SIC-17 *Capitaluri proprii - Costurile unei tranzacții de capital*.

100. Prezentul standard retrage proiectul de interpretare SIC D34 *Instrumente financiare - Instrumente sau drepturi răscumpărabile de deținător*.

Ghid de aplicare IAS 32 Instrumente financiare: prezentare și descriere

Prezentul apendice face parte integrantă din standard.

AG1. Prezentul ghid de aplicare explică aplicarea aspectelor deosebite ale standardului.

AG2. Standardul nu tratează recunoașterea sau evaluarea instrumentelor financiare. Cerințele privind recunoașterea și evaluarea activelor financiare și pasivelor financiare sunt prevăzute în IAS 39 *Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare*.

Definiții (punctele 11-14)*Active financiare și pasive financiare*

AG3. Moneda (numerarul) este un activ financiar deoarece reprezintă mijlocul de schimb și de aceea este baza de evaluare și recunoaștere în situațiile financiare ale tuturor tranzacțiilor. Un depozit de numerar deținut la o bancă sau la o instituție financiară similară este considerat activ financiar deoarece reprezintă dreptul contractual al deponentului de a obține numerar de la acea instituție sau de a emite un cec sau un instrument similar din soldul contului în favoarea unui creditor pentru plata unei pasive financiare.

AG4. Exemple uzuale de active financiare reprezentând un drept contractual de a încasa numerar în viitor, cât și de pasive financiare corespunzătoare reprezentând o obligație contractuală de a plăti numerarul în viitor sunt:

(a) conturi de creanțe și pasive comerciale;

(b) efecte comerciale de încasat și de plătit;

(c) împrumuturi de încasat și de plătit

și

(d) obligațiuni de încasat și de plătit.

În toate cazurile, dreptul contractual al uneia dintre părți de a încasa (sau obligația de a plăti) lichiditățile este asociat cu obligația corespunzătoare a celeilalte părți de a plăti (sau dreptul de a încasa).

AG5. Un alt tip de instrument financiar este acela pentru care beneficiul economic de încasat sau de cedat este un activ financiar, altul decât numerarul. De exemplu, un efect comercial plătit în obligațiuni guvernamentale dă deținătorului dreptul contractual de a încasa, iar emitentului, obligația contractuală de a livra obligațiunile guvernamentale, și nu numerarul. Obligațiunile sunt active financiare deoarece reprezintă obligația guvernului emitent de a ceda numerarul. Efectul comercial este, prin urmare, un activ financiar al deținătorului și un pasiv financiar al emitentului.

AG6. Instrumentele de datorie „perpetue” (cum sunt obligațiunile perpetue, îndatorările pe termen scurt și efectele de capital) oferă în mod normal deținătorului dreptul contractual de a primi plăți în contul dobânzii la date fixe, cu extindere într-un viitor nedeterminat, fie fără drept de a primi o rambursare din principal, fie cu drept de rambursare a principalului în condiții care o fac puțin probabilă sau foarte îndepărtată în viitor. De exemplu, o entitate poate emite un instrument financiar care să-i ceară plăți anuale egale perpetue sau la o rată a dobânzii stabilită la 8 % aplicată unei valori principale sau nominale stabilite la 1 000 u.m. (*) Presupunând că 8 % este rata dobânzii pe piață pentru instrument la data emiterii, emitentul își asumă obligația contractuală de a genera un flux de plăți de dobânzi viitoare cu o valoare justă (valoare actualizată) de 1 000 u.m. la recunoașterea inițială. Deținătorul și emitentul instrumentului au un activ financiar și respectiv un pasiv financiar.

(*) În prezentul ghid, valorile monetare sunt numite „unități monetare” (u.m.).

- AG7. Un drept contractual sau o obligație contractuală de a primi, livra sau schimba instrumente financiare este prin el (ea) însuși (însăși) un instrument financiar. Un lanț de drepturi contractuale sau de obligații contractuale respectă definiția unui instrument financiar în cazul în care duce în final la primirea sau plata de numerar ori la achiziționarea sau emiterea unui instrument de capitaluri proprii.
- AG8. Capacitatea de a exercita un drept contractual sau cerința de a satisface o obligație contractuală poate fi absolută sau poate fi contingentă apariției unui eveniment viitor. De exemplu, o garanție financiară este un drept contractual al creditorului să primească numerar de la girant și o obligație contractuală corespunzătoare a girantului de a plăti creditorului, în cazul în care debitorul nu-și respectă obligația. Dreptul contractual și obligația contractuală există datorită unei tranzacții sau unui eveniment anterior (ipoteza unei garanții), chiar în cazul în care atât capacitatea creditorului de a-și exercita dreptul, cât și cerința pentru girant de a fi obligat să acționeze sunt ambele contingente privind un act de nerespectare a obligațiilor de către debitor. Dreptul contingent și obligația contingentă respectă definiția unui activ financiar și a unei pasive financiare, chiar în cazul în care astfel de active și pasive nu sunt întotdeauna recunoscute în situațiile financiare.
- AG9. În conformitate cu IAS 17 *Contracte de leasing*, o operațiune de leasing financiar este privită în primul rând ca un drept al locatorului de a primi și o obligație a locatarului de a plăti un flux de plăți care sunt în mod substanțial aceleași plăți comune ale principalului și dobânzii, conform unui angajament de împrumut. Locatorul contabilizează investiția sa în creanța de încasat prin contractul de leasing, și nu în valoarea activului care face obiectul operațiunii de leasing. O operațiune de leasing operațional, pe de altă parte, este considerată în primul rând un contract nefinalizat ce îl obligă pe locator să ofere dreptul de folosință a unui activ pentru perioade viitoare în schimbul unei plăți similare unui comision datorat pentru un serviciu. Locatorul continuă să contabilizeze activul ce face obiectul operațiunii de leasing, și nu creanțele de încasat în viitor prin prevederile contractului. Prin urmare, o operațiune de leasing financiar este considerată un instrument financiar, iar o operațiune de leasing operațional nu este considerată un instrument financiar (cu excepția plăților curente individuale exigibile și plătibile).
- AG10. Activele tangibile (cum sunt stocurile, imobilizările corporale), bunurile în sistem de leasing și imobilizările necorporale (cum sunt brevetele și mărcile) nu sunt active financiare. Controlul unor astfel de active tangibile și necorporale creează oportunitatea generării unei intrări de numerar sau a unui alt activ financiar, dar nu generează un drept actualizat de a primi numerar sau un alt activ financiar.
- AG11. Activele (cum sunt cheltuielile în avans) pentru care beneficiile economice viitoare reprezintă primirea de bunuri sau servicii, și nu dreptul de a primi numerar sau un alt activ financiar, nu sunt active financiare. În mod similar, elemente cum sunt venitul înregistrat în avans și majoritatea obligațiilor de garanție nu sunt pasive financiare deoarece fluxul de ieșire de beneficii economice asociate acestora reprezintă furnizarea de bunuri și servicii, și nu o obligație contractuală de a plăti în numerar sau printr-un alt activ financiar.
- AG12. Pasivele sau activele care nu sunt contractuale (cum este impozitul pe profit creat ca rezultat al cerințelor legale impuse de autorități) nu sunt active financiare sau pasive financiare. Contabilizarea impozitului pe profit este tratată în IAS 12 *Impozitul pe profit*. În mod similar, obligațiile implicite, în conformitate cu prevederile din IAS 37 *Provizioane, pasive contingente și active contingente*, nu rezultă din contracte și nu sunt pasive financiare.

Instrumente de capitaluri proprii

- AG13. Exemplele de instrumente de capitaluri proprii includ acțiunile ordinare pentru care deținătorul nu are dreptul de a le revinde emitentului, unele tipuri de acțiuni preferențiale (a se vedea punctele AG25 și AG26), precum și warantele și opțiunile de cumpărare emise care permit deținătorului subscrierea sau cumpărarea unui număr fix de acțiuni ordinare pentru care deținătorul nu are dreptul de a le revinde emitentului de la entitatea emitentă în schimbul unei sume fixe de numerar sau al unui alt activ financiar. Obligația unei entități de a emite sau cumpăra un număr fix din propriile instrumente de capitaluri proprii în schimbul unei sume fixe în numerar sau al unui alt activ financiar este un instrument de capitaluri proprii al entității. Cu toate acestea, în cazul în care un astfel de contract conține o obligație pentru entitate de a ceda numerarul sau un alt activ financiar, el poate genera un pasiv pentru valoarea actualizată a sumei de răscumpărare [a se vedea punctul AG27 litera (a)]. Emitentul unor acțiuni ordinare pentru care deținătorul nu are dreptul de a le revinde emitentului („non-put”) își asumă un pasiv atunci când acționează în mod oficial pentru a face distribuiri și devine legal obligat față de acționari să facă acest lucru. Aceasta poate fi situația care urmează unei prezentări a dividendelor sau atunci când entitatea este lichidată, iar activele rămase după stingerea pasivelor se pot atribui acționarilor.

IAS 32

AG14. O opțiune de cumpărare sau alt contract similar achiziționat de o entitate care îi dă dreptul de a răscumpăra un număr fix din propriile instrumente de capitaluri proprii în schimbul livrării unei sume fixe de numerar sau al unui alt activ financiar nu constituie un activ financiar al entității. În schimb, orice contraprestație plătită pentru un astfel de contract se deduce din capitalurile proprii.

Instrumente financiare derivate

AG15. Instrumentele financiare includ instrumente primare (cum sunt creanțele, pasivele și instrumentele de capitaluri proprii) și instrumente financiare derivate (cum sunt opțiunile financiare futures și forward, swap-urile pe rata dobânzii și swap-urile valutare). Instrumentele financiare derivate respectă definiția unui instrument financiar și, în consecință, intră în domeniul de aplicare a prezentului standard.

AG16. Instrumentele financiare derivate creează drepturi și obligații care au ca efect transferul între părțile instrumentului al unuia sau al mai multor riscuri financiare inerente în cadrul unui instrument financiar primar de bază. La începerea contractului, instrumentele financiare derivate dau unei părți dreptul contractual de a schimba active financiare sau pasive financiare cu o altă parte în condiții potențial favorabile sau o obligație contractuală de a schimba active financiare sau pasive financiare cu o altă parte în condiții care sunt potențial nefavorabile. Cu toate acestea, ele nu au în general (*) ca rezultat un transfer al instrumentului financiar primar de bază la începerea contractului, și nici nu are loc în mod necesar un transfer la scadența contractului. Unele instrumente înglobează atât dreptul, cât și obligația de a face schimbul. Din cauză că clauzele schimbului sunt determinați la începerea instrumentului derivat, deoarece prețurile de pe piețele financiare se modifică, acele clauze pot deveni atât favorabile, cât și nefavorabile.

AG17. O opțiune de vânzare sau de cumpărare pentru schimbarea instrumentelor financiare sau pasivelor financiare (adică instrumente financiare, altele decât propriile instrumente de capitaluri proprii ale entității) dă deținătorului dreptul de a obține beneficii economice viitoare potențiale asociate cu modificări ale valorii juste a instrumentului financiar care stă la baza contractului. În mod contrar, emitentul opțiunii își asumă obligația de a nu se bucura de potențiale beneficii economice viitoare sau de a suporta potențiale pierderi de beneficii economice asociate cu modificări ale valorii juste a instrumentului financiar de bază. Dreptul contractual al deținătorului, precum și obligația emitentului întrunesc condițiile definiției activului financiar, respectiv pe cele ale pasivului financiar. Instrumentul financiar care stă la baza unui contract de opțiune poate fi orice activ financiar, inclusiv acțiuni la alte entități și instrumente purtătoare de dobândă. Opțiunea poate obliga emitentul să emită un instrument de datorie mai degrabă decât să transfere un activ financiar, dar instrumentul care stă la baza opțiunii continuă să constituie un activ financiar al deținătorului în cazul în care opțiunea este exercitată. Dreptul deținătorului opțiunii de a schimba active financiare în condiții potențial favorabile, precum și obligația emitentului de a schimba active financiare în condiții potențial nefavorabile sunt diferite față de activele financiare de bază ce urmează a fi schimbate prin exercitarea opțiunii. Natura dreptului deținătorului și a obligației emitentului nu este afectată de probabilitatea exercitării opțiunii.

AG18. Un alt exemplu de instrument financiar derivat este un contract la termen ce urmează a fi lichidat peste șase luni, în care una dintre părți (cumpărătorul) promite să plătească 1 000 000 u.m. cu numerar în schimbul unor obligațiuni guvernamentale cu rată fixă, cu valoare nominală de 1 000 000 u.m., iar cealaltă parte (vânzătorul) promite să livreze obligațiunile guvernamentale cu rată fixă, cu valoare nominală de 1 000 000 u.m. în schimbul sumei de 1 000 000 u.m. cu numerar. Pe perioada celor șase luni, ambele părți au atât un drept contractual, cât și o obligație contractuală de a schimba instrumente financiare. În cazul în care prețul pieței pentru obligațiunile guvernamentale crește peste 1 000 000 u.m., condițiile sunt favorabile cumpărătorului și nefavorabile vânzătorului; în cazul în care prețul pe piață scade sub 1 000 000 u.m., efectul este contrar. Cumpărătorul are atât un drept contractual (un activ financiar) similar dreptului generat de deținerea unei opțiuni de cumpărare, cât și o obligație contractuală (un pasiv financiar) similară obligației generate de emiterea unei opțiuni de vânzare; vânzătorul are atât un drept contractual (un activ financiar) similar dreptului aferent deținerii unei opțiuni de vânzare, cât și o obligație contractuală (un pasiv financiar) similară obligației generate de emiterea unei opțiuni de cumpărare. Ca și în cazul opțiunilor, aceste drepturi și obligații contractuale constituie active financiare și pasive financiare separate și distincte de instrumentele financiare de bază (obligațiunile și lichiditățile ce fac obiectul schimbului). Ambele părți dintr-un contract la termen au obligația de a acționa la momentul convenit, în timp ce executarea unui contract de opțiuni are loc numai în cazul în care și atunci când deținătorul opțiunii alege să o exercite.

(*) Acest lucru este adevărat în majoritatea, dar nu în toate instrumentele derivate, de exemplu, în unele contracte swap pe valute încrucișate principalul este schimbat la începutul contractului (și reschimbat la scadență).

AG19. Multe alte tipuri de instrumente derivate încorporează un drept sau o obligație de a face schimburi viitoare, incluzând swap-ul pe rata dobânzii și swap-ul valutar, rata dobânzii din contractele caps, collars și floors, împrumuturile, facilitățile de emisiune de efecte comerciale și acreditivele. Un contract swap pe baza ratei dobânzii poate fi privit ca o variație a unui contract la termen în care părțile sunt de acord să facă o serie de schimburi viitoare de valori sub formă de numerar, o valoare fiind calculată în funcție de o rată fluctuantă a dobânzii, iar cealaltă în funcție de o rată a dobânzii fixă. Contractele futures sunt o altă variație a contractelor la termen, diferind în principal prin aceea că aceste contracte sunt standardizate și tranzacționate la bursă.

Contracte de cumpărare sau de vânzare a elementelor nefinanciare (punctele 8-10)

AG20. Contractele de cumpărare sau de vânzare a elementelor nefinanciare nu respectă definiția unui instrument financiar deoarece dreptul contractual al unei părți de a primi un activ nefinanciar sau un serviciu și obligația corespunzătoare a celeilalte părți nu stabilesc un drept actualizat sau o obligație a nici uneia dintre părți să primească, să livreze sau să schimbe un activ financiar. De exemplu, contractele care oferă decontarea numai prin primirea sau livrarea unui element nefinanciar (de exemplu, o opțiune, un contract futures sau la termen pe argint) nu sunt instrumente financiare. Multe contracte de mărfuri sunt de acest tip. Unele au o formă standardizată și sunt tranzacționate pe piețe organizate aproape la fel ca unele instrumente financiare derivate. De exemplu, un contract futures pe mărfuri poate fi ușor vândut sau cumpărat contra numerarului, deoarece este cotelat pentru tranzacționare la o bursă și poate schimba deținătorul de mai multe ori. În orice caz, părțile care vând sau cumpără contractul tranzacționează de fapt marfa de bază. Capacitatea de a vinde sau cumpăra un contract pe mărfuri contra numerar, ușurința cu care poate fi cumpărat sau vândut și posibilitatea negocierii unei decontări cu numerar a obligației de a primi sau livra marfa nu modifică caracterul fundamental al contractului într-o manieră care creează un instrument financiar. Fără îndoială, unele contracte de cumpărare sau vânzare a elementelor nefinanciare care pot fi decontate net sau prin schimbul instrumentelor financiare sau în care elementul nefinanciar este ușor convertibil în numerar intră în domeniul de aplicare a standardului, ca și cum sunt instrumente financiare (a se vedea punctul 8).

AG21. Un contract care implică primirea sau livrarea unor active tangibile nu dă naștere unui activ financiar pentru o parte și unui pasiv financiar pentru cealaltă parte, cu excepția cazului în care plata corespondentă este amânată după data la care activele tangibile sunt transferate. Este cazul vânzării sau cumpărării de bunuri pe credit comercial.

AG22. Unele contracte se referă la mărfuri, dar nu implică decontarea prin primirea sau livrarea fizică a mărfii. Ele specifică decontarea prin plăți de numerar care sunt determinate corespunzător unei formule din contract, și nu prin plata unor sume fixe. De exemplu, valoarea principalului unei obligațiuni poate fi calculată prin aplicarea prețului de piață al petrolului existent la scadența obligațiunii unei cantități fixe de petrol. Valoarea principalului este indexată prin raportare la prețul unei mărfi, dar este decontată doar cu numerar. Un astfel de contract constituie un instrument financiar.

AG23. Definiția instrumentelor financiare cuprinde de asemenea și contractul care dă naștere unui activ nefinanciar sau unui pasiv nefinanciar, în plus față de un activ financiar sau un pasiv financiar. Astfel de instrumente financiare deseori dau uneia dintre părți opțiunea să schimbe un activ financiar cu unul nefinanciar. De exemplu, o obligațiune legată de prețul petrolului poate da dreptul deținătorului de a primi o serie de plăți fixe periodice de dobânzi și o sumă fixă de numerar la scadență, cu opțiunea de a schimba valoarea principalului cu o cantitate fixă de petrol. Șansele de a exercita această opțiune variază în timp, depinzând de valoarea justă a petrolului raportată la rata de schimb petrol-bani (prețul de schimb) conținută de obligațiune. Intențiile deținătorului obligațiunii în ceea ce privește exercitarea opțiunii nu afectează fondul activelor componente. Activul financiar al deținătorului, precum și obligația financiară a emitentului transformă obligațiunea într-un instrument financiar, indiferent de celelalte tipuri de active și pasive ce au fost de asemenea create.

AG24. Cu toate că prezentul standard nu a fost creat pentru a se aplica mărfurilor sau altor contracte care nu îndeplinesc definiția instrumentelor financiare sau intră sub incidența punctului 8, entitățile pot lua în considerare dacă este potrivit să aplice cerințele relevante din prezentul standard privind prezentarea informațiilor din aceste contracte.

Pasive și capitaluri proprii (punctele 15-27)

Fără obligație contractuală de a plăti în numerar sau printr-un alt activ financiar (punctele 17-20)

AG25. Acțiunile preferențiale pot fi emise cu diferite drepturi aferente. Pentru a determina dacă o acțiune preferențială este un pasiv financiar sau un instrument de capitaluri proprii, emitentul evaluează drepturile speciale aferente acțiunii pentru a vedea dacă prezintă caracteristicile fundamentale ale unui pasiv financiar. De exemplu, o acțiune preferențială care permite răscumpărarea la o anumită dată sau în orice moment ales de deținător conține un pasiv financiar deoarece emitentul are obligația de a transfera active financiare deținătorului acțiunii. Potențiala incapacitate a unui emitent de a satisface obligația de răscumpărare a unei acțiuni preferențiale atunci când acest lucru este stipulat în contract, din cauza lipsei fondurilor, a unei restricții statutare sau a insuficienței profiturilor sau rezervelor, nu anulează obligația. Opțiunea emitentului de a răscumpăra acțiunile contra numerar nu respectă definiția unui pasiv financiar deoarece emitentul nu are o obligație curentă de a transfera active financiare către acționari. În acest caz, răscumpărarea acțiunilor stă numai în puterea emitentului. O obligație poate apărea totuși în momentul în care emitentul acțiunilor își exercită opțiunea, de obicei prin notificarea formală a acționarilor privind intenția de a răscumpăra acțiunile.

AG26. Atunci când acțiunile preferențiale nu pot fi răscumpărate, clasificarea potrivită este determinată de alte drepturi atașate acțiunilor. Clasificarea se bazează pe evaluarea fondului angajamentelor contractuale și definițiilor unui pasiv financiar și unui instrument de capitaluri proprii. Atunci când distribuțiile acțiunilor preferențiale către acționari, fie ele cumulative sau necumulative, sunt la alegerea emitentului, acțiunile sunt instrumente de capitaluri proprii. Clasificarea acțiunilor preferențiale ca pasive financiare și instrumente de capitaluri proprii nu este afectată, de exemplu, de:

- (a) o experiență trecută în efectuarea distribuțiilor;
- (b) o intenție de a face distribuții în viitor;
- (c) un posibil impact negativ asupra prețului acțiunilor ordinare ale emitentului în cazul în care distribuția nu este realizată (din cauza restricțiilor asupra plății dividendelor pentru acțiunile ordinare în cazul în care dividendele nu sunt plătite pentru acțiunile preferențiale);
- (d) valoarea rezervelor emitentului;
- (e) așteptarea emitentului privind profitul sau pierderile pentru o perioadă

sau
- (f) capacitatea sau incapacitatea emitentului de a influența valoarea profitului sau a pierderilor din perioada respectivă.

Decontarea în propriile instrumente de capitaluri proprii ale entității (punctele 21-24)

AG27. Următoarele exemple ilustrează modul de clasificare a diferitelor tipuri de contracte privind propriile instrumente de capitaluri proprii ale entității:

- (a) Un contract care este decontat de către entitatea ce primește sau livrează un număr fix din propriile acțiuni fără recompense viitoare sau care schimbă un număr fix de acțiuni proprii contra unei sume fixe de numerar sau a altor active financiare este un instrument de capitaluri proprii. În consecință, orice recompensă primită sau plătită pentru un astfel de contract este adăugată direct sau dedusă direct din capitalurile proprii. Un exemplu este o opțiune emisă pe acțiuni prin care partenerul are dreptul de a cumpăra un număr fix din acțiunile entității în schimbul unei sume fixe de numerar. Totuși, în cazul în care acest contract cere ca entitatea să achiziționeze (să răscumpere) propriile acțiuni în schimbul numerarului sau al unui alt activ financiar la o dată fixă, determinabilă sau la cerere, entitatea recunoaște un pasiv financiar la valoarea actualizată a sumei răscumpărate. Un exemplu este obligația unei entități sub un contract la termen de a răscumpăra un număr fix din acțiunile proprii pentru o sumă fixă de numerar.

- (b) Obligația unei entități de a achiziționa propriile acțiuni plătite cu numerar generează un pasiv financiar având valoarea actualizată a sumei de răscumpărare chiar în cazul în care numărul acțiunilor pe care entitatea este obligată să le răscumpere nu este fixat sau obligația nu este condiționată de exercitarea drepturilor de răscumpărare ale partenerilor. Un exemplu de obligație condiționată este o opțiune emisă care cere entității să răscumpere propriile acțiuni și să le plătească cu numerar în cazul în care partenerul își exercită opțiunea.
- (c) Un contract care este decontat în numerar sau în alt activ financiar este un activ financiar sau un pasiv financiar chiar în cazul în care valoarea numerarului sau a altor active financiare care sunt primite sau livrate se bazează pe modificări în prețul pieței pentru capitalurile proprii ale entității. Un exemplu este o opțiune pe acțiuni decontată net cu numerar.
- (d) Un contract care este decontat într-un număr variabil de acțiuni proprii ale unei entități și a cărui valoare este egală cu o sumă fixă sau cu o sumă bazată pe modificări într-o variabilă de bază (de exemplu, prețul unei mărfi) este un activ financiar sau un pasiv financiar. Un exemplu este o opțiune emisă de a cumpăra aur, care atunci când este exercitată este decontată net în propriile instrumente de către entitatea care furnizează un număr de instrumente egal ca valoare cu valoarea contractului. Un astfel de contract este un activ financiar sau un pasiv financiar chiar în cazul în care variabila de bază este prețul acțiunilor entității, și nu cel al aurului. În mod similar, un contract care este decontat printr-un număr fix de acțiuni proprii ale entității, dar drepturile atașate acelor acțiuni sunt modificate astfel încât valoarea de decontare să fie egală cu o sumă fixă sau cu o sumă raportată la modificările variabilei de bază, este un activ financiar sau un pasiv financiar.

Provizioane pentru decontări contingente (punctul 25)

AG28. Punctul 25 prevede că, în cazul în care o parte a unui provizion pentru decontare contingentă care necesită decontarea cu numerar sau printr-un alt activ financiar (sau în alt mod care are drept rezultat transformarea instrumentului în pasiv financiar) nu este autentică, provizionul pentru decontare nu afectează clasificarea instrumentului financiar. Prin urmare, un contract care necesită decontarea în numerar sau printr-un număr variabil din acțiunile entității numai în cazul apariției unui eveniment extrem de rar, anormal și foarte puțin probabil să apară este un instrument de capitaluri proprii. În mod similar, decontarea printr-un număr fix de acțiuni proprii poate fi exclusă contractual în condiții care nu intră în sfera de control a entității, dar în cazul în care aceste condiții nu au o posibilitate veridică de apariție, clasificarea ca instrument financiar este cea potrivită.

Tratamentul în situațiile financiare consolidate

AG29. În situațiile financiare consolidate, o entitate prezintă interesele minoritare - adică interesele altor părți în capitalurile proprii și rezultatele filialelor entității - în conformitate cu IAS 1 *Prezentarea situațiilor financiare* și IAS 27 *Situații financiare consolidate și individuale*. În clasificarea unui instrument financiar (sau a unei componente a acestuia) în situațiile financiare consolidate, o entitate ia în calcul toți termenii și toate condițiile stabilite între membrii grupului și deținătorii instrumentului pentru a stabili dacă grupul ca întreg are obligația de a ceda numerar sau un alt activ financiar pentru instrument sau să-l deconteze într-un mod care are ca rezultat o clasificare a pasivului. Atunci când o filială din grup emite un instrument financiar și societatea-mamă sau altă entitate din grup convine asupra unor condiții suplimentare cu deținătorii instrumentului (de exemplu, o garanție), se poate ca grupul să nu aibă libertate de decizie asupra distribuțiilor sau răscumpărării. Deși filiala poate clasifica corespunzător instrumentul fără a lua în seamă acești termeni adiționali în situațiile financiare individuale, efectul altor înțelegeri între membrii grupului și deținătorii instrumentului este luat în considerare pentru a garanta faptul că situațiile financiare consolidate reflectă contractele și tranzacțiile pe care le-a încheiat grupul ca întreg. În măsura în care există o astfel de obligație sau un astfel de provizion de decontare, instrumentul (sau componenta sa care face obiectul obligației) este clasificat drept pasiv financiar în situațiile financiare consolidate.

Instrumente financiare compuse (punctele 28-32)

AG30. Punctul 28 se aplică numai pentru emitenții instrumentelor financiare compuse nederivate. Punctul 28 nu tratează instrumentele financiare compuse din perspectiva deținătorilor. IAS 39 tratează separarea instrumentelor derivate încorporate din perspectiva deținătorilor de instrumente financiare compuse care conțin caracteristici de datorie și capitaluri proprii.

IAS 32

- AG31. O formă uzuală pentru instrumentele financiare este un instrument de datorie cu o opțiune încorporată de conversie, cum sunt obligațiunile convertibile în acțiuni ordinare ale emitentului, și fără alte caracteristici derivate încorporate. Punctul 28 impune ca emitentul unui astfel de instrument financiar să prezinte componenta de pasiv și componenta de capital propriu separat în bilanț, după cum urmează:
- (a) Obligația emitentului de a face plăți programate ale dobânzii și ratei este un pasiv financiar care există atâta timp cât instrumentul nu este convertit. La recunoașterea inițială, valoarea justă a componentei pasivului este valoarea actualizată a fluxurilor viitoare de trezorerie determinate contractual și actualizate la rata dobânzii aplicată pe piață în acel moment instrumentelor de credit cu statut comparabil și care generează de obicei aceleași fluxuri de trezorerie la aceleași termene, dar fără opțiunea de conversie.
 - (b) Instrumentul de capital propriu este o opțiune încorporată de a converti pasivul în capital propriu al emitentului. Valoarea justă a acestei opțiuni cuprinde valoarea-timp și valoarea intrinsecă, în cazul în care aceasta există. Această opțiune are valoare la recunoașterea inițială chiar și atunci când este „la supraparitate” (out of the money).
- AG32. În momentul conversiei unui instrument convertibil la scadență, entitatea derecunoaște componenta de pasiv și o recunoaște drept capital propriu. Componenta inițială de capital propriu rămâne capital propriu (deși se poate transfera de la un element-rând al capitalului la altul). Nu există câștig sau pierdere pentru conversia la scadență.
- AG33. Atunci când o entitate lichidează un instrument convertibil înainte de scadență prin intermediul unei răscumpărări anticipate în care privilegiile inițiale de conversie rămân neschimbate, entitatea alocă contravaloarea plătită și orice costuri de tranzacție privind răscumpărarea componentelor de pasiv sau capital propriu ale instrumentului la data tranzacției. Metoda utilizată în alocarea contravalorii plătite și a costurilor tranzacției celor două componente separate este în concordanță cu cea utilizată în alocarea inițială către componentele separate ale încasărilor entității la emiterea instrumentului convertibil în conformitate cu punctele 28-32.
- AG34. O dată ce alocarea sumei este făcută, orice câștig sau pierdere este tratată în conformitate cu principiile contabile aplicabile componentei respective, după cum urmează:
- (a) câștigul sau pierderea ce ține de componenta de pasiv este recunoscută în contul de profit și pierderi
- și
- (b) suma contraprestației legată de componenta de capitaluri proprii este recunoscută în capitalurile proprii.
- AG35. O entitate poate modifica clauzele unui instrument convertibil pentru a genera conversia anticipată, de exemplu, prin oferirea unui raport de conversie mai atractiv sau prin plata altor sume adiționale în cazul conversiei anticipate. Diferența, la data la care clauzele au fost modificate, dintre valoarea justă pe care deținătorul o primește în momentul conversiei instrumentului în condițiile clauzelor revizuite, pe de o parte, și valoarea justă pe care deținătorul a primit-o în condițiile inițiale, pe de altă parte, este recunoscută drept pierdere în contul de profit și pierderi.

Acțiuni proprii (punctele 33 și 34)

- AG36. Instrumentele proprii de capitaluri proprii ale unei entități nu sunt recunoscute ca activ financiar indiferent de motivul pentru care ele au fost reaciziționate. Punctul 33 impune unei entități care își reaciziționează propriile instrumente de capitaluri proprii să le deducă din capitalul propriu. Totuși, atunci când o entitate deține propriile capitaluri în numele altor persoane, de exemplu, o instituție financiară care deține propriul capital în numele unui client, există o relație de reprezentare și, prin urmare, aceste dețineri nu sunt incluse în bilanțul entității.

Dobânzi, dividende, pierderi și câștiguri (punctele 35-41)

AG37. Următorul exemplu ilustrează aplicarea prevederilor punctului 35 pentru un instrument financiar compus. Să presupunem că o acțiune preferențială noncumulativă este obligatoriu răscumpărabilă contra numerar în cinci ani, dar dividendele sunt plătibile la alegerea entității înainte de data de răscumpărare. Un astfel de instrument este un instrument financiar compus, componenta de pasiv fiind evaluată la valoarea actualizată a prețului de răscumpărare. Amortizarea discountului pe această componentă este recunoscută în contul de profit și pierderi și clasificată ca o cheltuială cu dobânzile. Dividendele plătite au legătură cu componenta de capitaluri proprii și, prin urmare, sunt recunoscute ca distribuiri din profit sau pierderi. Un tratament similar este aplicabil în cazul în care răscumpărarea nu este obligatorie, ci la alegerea deținătorului, sau în cazul în care acțiunea a fost obligatoriu convertibilă într-un număr variabil de acțiuni ordinare calculate astfel încât să fie egale cu o sumă fixă sau cu o sumă bazată pe modificări într-o variabilă de bază (de exemplu, o marfă). Totuși, în cazul în care sunt adăugate dividendele neplătite la suma de răscumpărat, întregul instrument constituie un pasiv. În acest caz, dividendele sunt clasificate drept cheltuieli cu dobânzile.

Compensarea unui activ financiar și a unei pasive financiare (punctele 42-50)

AG38. Pentru a compensa un activ financiar și un pasiv financiar, este necesar ca o entitate să aibă un drept legal executoriu pentru a compensa sumele recunoscute. O entitate poate avea un drept condiționat de a compensa valorile recunoscute, cum este cazul unui contract de compensare globală sau al unor forme de pasive ipotecare, dar astfel de drepturi sunt executorii numai în cazul apariției de evenimente viitoare, de obicei în cazul neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către partener. Așadar, un astfel de acord nu îndeplinește condițiile pentru compensare.

AG39. Standardul nu prevede un tratament special pentru așa-numitele „instrumente sintetice”, care sunt grupări de instrumente financiare separate achiziționate și deținute pentru a imita caracteristicile altui instrument. De exemplu, o datorie pe termen lung cu o rată fluctuantă combinată cu o operațiune swap pe rata dobânzii care implică încasarea de plăți variabile și efectuarea de plăți fixe este sintetizată într-o datorie cu rată fixă pe termen lung. Fiecare dintre componentele separate ale unui „instrument sintetic” reprezintă un drept contractual sau o obligația cu termeni și condiții proprii, putând fi transferată sau stinsă separat. Fiecare instrument financiar este expus unor riscuri care pot diferi de riscurile la care sunt expuse alte instrumente financiare. Astfel, atunci când o componentă a unui instrument sintetic este un activ, iar cealaltă este un pasiv, ele nu sunt compensate și prezentate în bilanțul entității pe o bază netă decât în cazul în care întrunesc criteriile pentru compensare de la punctul 42. Sunt oferite prezentări în legătură cu termenii semnificativi și condițiile semnificative ale fiecărui instrument financiar, cu toate că o entitate poate indica în completare natura relației dintre componentele respective (a se vedea punctul 65).

Prezentarea informațiilor

Actiunile financiare și pasivele financiare evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierderi [punctul 94 litera (f)]

AG40. În cazul în care o entitate include un pasiv financiar în categoria celor evaluate la valoarea justă în contul de profit și pierderi, este necesar să înregistreze valoarea modificării în valoarea justă a pasivului care nu este atribuibilă modificărilor unei rate a dobânzii de bază (de exemplu, LIBOR). Pentru un pasiv a cărui valoare justă este determinată pe baza unui preț al pieței observat, această sumă poate fi estimată după cum urmează:

- (a) Mai întâi, entitatea calculează rata internă a rentabilității pentru pasiv la începutul perioadei utilizând prețul pieței observat al pasivului și fluxurile de trezorerie contractuale ale pasivului la începutul perioadei. Ea deduce din această rată a rentabilității rata dobânzii de bază la începutul perioadei pentru a ajunge la o componentă a ratei interne de rentabilitate specifică instrumentului.
- (b) Apoi, entitatea calculează valoarea actualizată a pasivului utilizând fluxurile contractuale de trezorerie ale pasivului la începutul perioadei și o rată de actualizare egală cu suma dintre rata dobânzii de bază la sfârșitul perioadei și componenta ratei interne de rentabilitate specifică instrumentului la începutul perioadei, în conformitate cu litera (a).

IAS 32

- (c) Valoarea stabilită la litera (b) este diminuată apoi cu suma de numerar plătită pentru pasiv pe parcursul perioadei și este suplimentată pentru a reflecta creșterea în valoarea justă care apare din cauza faptului că fluxurile de trezorerie contractuale sunt cu o perioadă mai aproape de scadență.

 - (d) Diferența dintre prețul pieței observat al pasivului la sfârșitul perioadei și suma stabilită la litera (c) este modificarea valorii juste a pieței care nu poate fi atribuită modificărilor ratei dobânzii de bază. Aceasta este suma care este prezentată.
-

INTERPRETAREA IFRIC 1

IFRIC 1

Modificări ale pasivelor Existente din lichidare, Restaurare și de Natură Similară

REFERINȚE

IAS 1	<i>Prezentarea situațiilor financiare (astfel cum a fost revizuit în 2003)</i>
IAS 8	<i>Politici contabile, modificări în estimările contabile și erori</i>
IAS 16	<i>Imobilizări corporale (astfel cum a fost revizuit în 2003)</i>
IAS 23	<i>Costurile îndatorării</i>
IAS 36	<i>Deprecierea activelor (astfel cum a fost revizuit în 2004)</i>
IAS 37	<i>Provizioane, pasive contingente și active contingente</i>

CONTEXT

1. Multe entități au obligații de a demola, lichida și restaura elemente de imobilizări corporale. În cadrul prezentei interpretări, astfel de obligații sunt denumite „pasive din lichidare, restaurare și de natură similară”. În baza IAS 16, costul unui element de imobilizări corporale include estimarea inițială a costurilor de demolare și înlăturare a elementului și de restaurare a zonei în care acesta s-a aflat, obligație pentru care o entitate generează cheltuieli fie la momentul achiziționării elementului, fie ca o consecință a faptului că a utilizat elementul pentru o anumită perioadă de timp în alte scopuri decât producerea de stocuri. IAS 37 conține cerințe privind modul în care se evaluează pasivele din lichidare, restaurare și de natură similară. Prezenta interpretare oferă îndrumări privind modul de contabilizare a efectului modificărilor de evaluare a pasivelor existente din lichidare, restaurare și de natură similară.

DOMENIU DE APLICARE

2. Prezenta interpretare se aplică modificărilor de evaluare a pasivelor existente din lichidare, restaurare sau de natură similară care sunt atât:
 - (a) recunoscute ca parte a costului unui element de imobilizări corporale în conformitate cu IAS 16
 - și
 - (b) recunoscute ca pasive în conformitate cu IAS 37.

Spre exemplu, un pasiv din lichidare, restaurare sau de natură similară poate exista pentru lichidarea unei fabrici, pentru reabilitarea stricăciunilor provocate mediului de industriile extractive sau pentru înlăturarea unor echipamente.

ASPECTE DEZBĂTUTE

3. Prezenta interpretare se ocupă de modul în care este contabilizat efectul următoarelor evenimente care modifică pasivele existente din lichidare, restaurare sau de natură similară:
 - (a) o modificare în ieșirea estimată a fluxurilor de resurse care încorporează beneficii economice (de exemplu, fluxuri de trezorerie) necesare pentru stingerea obligației;

IFRIC 1

- (b) o modificare în rata de actualizare curentă în funcție de piață în conformitate cu punctul 47 din IAS 37 (aceasta include modificările în valoarea temporală a banilor și riscul specific pasivului)
- și
- (c) o creștere care reflectă trecerea timpului (numită și desfășurarea actualizării).

CONSENS

4. Modificările pasivelor existente din lichidare, restaurare și de natură similară care apar din modificări ale estimării temporale sau ale valorii ieșirii fluxurilor de resurse care încorporează beneficii economice necesare pentru stingerea obligației sau din modificări ale ratei actualizării sunt contabilizate în conformitate cu punctele 5-7 prevăzute în continuare.
5. În cazul în care activul aferent este evaluat utilizându-se modelul costului:
- (a) în baza literei (b), modificările pasivelor sunt adăugate la sau deduse din costul activului aferent în perioada curentă;
- (b) valoarea dedusă din costul activului nu depășește valoarea contabilă. În cazul în care o scădere a datoriei depășește valoarea contabilă a activului, excesul este recunoscut imediat în contul de profit și pierderi;
- (c) în cazul în care ajustarea duce la o mărire a costului unui activ, entitatea ia în considerare dacă acest lucru este un indiciu că noua valoare contabilă a activului poate să nu fie complet recuperabilă. În cazul în care există un astfel de indiciu, entitatea testează activul pentru depreciere estimându-i valoarea recuperabilă și contabilizează orice pierdere din depreciere în conformitate cu IAS 36.
6. În cazul în care activul aferent este evaluat utilizându-se modelul reevaluării:
- (a) modificări ale pasivului modifică surplusul sau deficitul din reevaluare recunoscut anterior pentru acel activ, astfel încât:
- (i) o scădere a pasivului [în baza literei (b)] este creditată direct surplusului din reevaluare în capitaluri proprii, însă este recunoscută în contul de profit și pierderi în măsura în care ea reia un deficit din reevaluare al activului care a fost recunoscut anterior în contul de profit și pierderi;
- (ii) o creștere a pasivului este recunoscută în contul de profit și pierderi, însă aceasta este debitată direct surplusului din reevaluare în capitaluri proprii în măsura oricărui sold creditor existent în surplusul din reevaluare în ceea ce privește acel activ;
- (b) în cazul în care o scădere a pasivului depășește valoarea contabilă care a fost recunoscută atunci când activul a fost înregistrat în baza modelului costului, excesul este recunoscut imediat în contul de profit și pierderi;
- (c) o modificare a pasivului este un indiciu că activul poate necesita o reevaluare pentru a asigura faptul că valoarea contabilă nu diferă semnificativ de cea care este determinată utilizându-se valoarea justă la data bilanțului. Orice astfel de reevaluare este luată în calcul la determinarea valorilor ce sunt înregistrate în contul de profit și pierderi și în capitalurile proprii în baza literei (a). În cazul în care reevaluarea este necesară, toate activele din acea clasă sunt reevaluate;
- (d) IAS 1 cere furnizarea informațiilor în situația propriu-zisă a modificărilor în capitalurile proprii pentru fiecare element de venit sau cheltuială recunoscut direct în capitalurile proprii. Pentru conformarea la această cerință, modificarea în surplusul din reevaluare apărută dintr-o modificare a pasivului este identificată separat și prezentată ca atare.

IFRIC 1

7. Valoarea amortizabilă ajustată a activului este amortizată pe parcursul duratei sale de viață utilă. Prin urmare, o dată ce activul aferent a ajuns la finalul duratei sale de viață utilă, toate modificările ulterioare în pasive sunt recunoscute în contul de profit și pierderi pe măsură ce au loc. Acest lucru se aplică atât în baza modelului costului, cât și în baza modelului reevaluării.
8. Desfășurarea periodică a actualizării este recunoscută în contul de profit și pierderi drept cost de finanțare pe măsură ce are loc. Tratatamentul alternativ permis al capitalizării în baza IAS 23 nu este permis.

DATA INTRĂRII ÎN VIGOARE

9. O entitate aplică prezenta interpretare pentru perioadele anuale cu începere de la 1 septembrie 2004. Aplicarea anterioară acestei date este încurajată. În cazul în care o entitate aplică prezenta interpretare pentru o perioadă cu începere înainte de 1 septembrie 2004, entitatea prezintă acest fapt.

TRANZIȚIE

10. Modificările politicilor contabile se contabilizează în conformitate cu cerințele din IAS 8 *Politici contabile, modificări în estimările contabile și erori* (*).

(*) Dacă o entitate aplică prezenta interpretare pentru o perioadă începută înainte de 1 ianuarie 2005, entitatea trebuie să respecte cerințele versiunii precedente a IAS 8, care a fost intitulată *Profitul net sau pierderile nete ale perioadei, erori fundamentale și modificări ale politicilor contabile*, cu excepția cazului în care entitatea aplică versiunea revizuită a respectivului standard pentru acea perioadă anterioară.

IFRIC 1

APENDICE

Modificări la IFRS 1 *Adoptarea pentru prima dată a standardelor internaționale de raportare financiară*

Modificările din prezentul apendice se aplică pentru perioadele anuale cu începere de la 1 septembrie 2004. În cazul în care o entitate aplică prezenta interpretare pentru o perioadă anterioară acestei date, respectivele modificări se aplică și pentru acea perioadă.

A1 IFRS 1 *Adoptarea pentru prima dată a standardelor internaționale de raportare financiară* și documentele însoțitoare se modifică după cum urmează:

La punctul 12 din IFRS, trimiterea la punctele 13-25D se modifică cu 13-25E.

Punctul 13 literele (h) și (i) din IFRS se modifică și se inserează litera (j) după cum urmează:

(h) tranzacții cu plata pe bază de acțiuni (punctele 25B și 25C);

(i) contracte de asigurări (punctele 25D)

și

(j) decomisionarea pasivelor incluse în costul imobilizărilor corporale (punctul 25E).

În IFRS se inserează un nou titlu și punctul 25E după cum urmează:

Modificări ale pasivelor existente din lichidare, restaurare și de natură similară incluse în costul imobilizărilor corporale

25E IFRIC 1 *Modificări ale pasivelor existente din lichidare, restaurare și de natură similară incluse* impune ca modificările specifice ale pasivelor din lichidare, restaurare și de natură similară să fie adăugate la sau deduse din costul activului la care se referă; apoi, valoarea amortizabilă ajustată a activului este amortizată prospectiv pe durata sa de viață utilă rămasă. O entitate care adoptă pentru prima dată un IFRS nu are obligația de a respecta cerințele de modificări ale acestor pasive, care au fost angajate înainte de data tranziției la IFRS-uri. În cazul în care această scutire este utilizată de o entitate care adoptă pentru prima dată un IFRS, acesta:

(a) calculează pasivul de la data tranziției la IFRS-uri în conformitate cu IAS 37;

(b) în măsura în care pasivul intră în domeniul de aplicare al IFRIC 1, estimează suma care a fost inclusă în costul activului în cauză la angajarea pasivului pentru prima dată, actualizând datoria la acea dată utilizând cea mai bună estimare a ratei (ratelor) de actualizare istorice care se aplică respectivului pasiv în perioada intervenită

și

(c) calculează amortizarea acumulată pentru acea sumă de la data tranziției la IFRS-uri, pe baza estimării curente a duratei de viață utile a activului, utilizând politica de amortizare adoptată de entitate în conformitate cu IFRS-urile.